

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 223-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошти: П. К. О. Львів 504.050.
Банку Чесаних Легіон.
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 зол.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. п.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-ки „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Порозуміння української преси.

КОМУНІКАТ.

В обличчя сучасного дуже тяжкого положення української нації внутрі і назовні доконче треба скріпити передовсім здорову громадянську опінію, яку в першу чергу повинні висловлювати ті органи преси, що почуваються до відповідальності за сучасний стан і будучність свого народу, який їх видав, який їх утримує і якому вони повинні служити. Тому присутні на пресовій конференції дня 18. квітня 1938 р., хоч належать до різних ідеологічних або політичних течій і груп, постановили дати почин до взаємної співпраці в обороні загроженого здоров'я й існування української нації, а саме в цих двох напрямках:

1) Обмінюватися взаємними інформаціями й поглядами щодо найважливіших справ загальнонаціонального значіння і старатися узгоджувати способи пресової оборони громадянського життя українського народу перед нездоровими проявами внутрі та перед загрозливими настанами ззовні.

2) Устійнити засади лояльної пресової поведінки різних ідеологічних і політичних течій та груп внутрі української нації і триматися

тих засад, не припинюючи самої боротьби за ідеї, ідеали й засади публічного життя.

Приймаючи ці постанови, присутні на нараді спиралися на становищі, що в житті народів є періоди, коли на перший план треба видвинути не те, що розділює, а те, що лучить націю в одну цілість свідому своїх обов'язків, зорганізованих змагань і спільних цілей та що такий період часу настав саме тепер.

Конференція заявляє, що до цього порозуміння можуть бути прийняті також інші органи української національної преси.

На нараді були згадані (в позбавленому порядку): „Батьківщина“, „Вогні“, „Громадський Голос“, „Діло“, „Жінка“, „Жіночий Голос“, „Мета“, „Нова Зоря“, „Правда“, „Робітничий Голос“, „Українка“, „Український Бескид“, „Українські Вісти“.

Поданою покищо до відома сам факт, ближче приглянемося цій події, її джерелам, співучасникам і значінню в окремій статті у великодному числі „Діло“.

національні війська у Тортосі.

Як подає Амас, національні війська заняли Тортосі і зовнішні ділянки Тортосі. Територія міста загрожена з трьох сторін: з півночі національною артилерією та піхотою, зі заходу італійськими легіонерами і військами ген. Валлі, з півдня — правим крилом ген. Валлі. Таким способом Тортоса оточена у лучі цих 10-ох кілометрів — червоні мабуть не можуть там довго оборонитися.

ЧЕРВОНІ РОЗСТРІЛЯЛИ СВОГО ГЕНЕРАЛА.

Червоний генерал Галльо, що з недобитками свого відділу втік на французьку територію, відтіля перенісся до Каталонії; там його розстріляли.

15.000 ЕСПАНЦІВ УТІКЛО ДО ФРАНЦІЇ.

Долиною Аран прийшло до південної Франції 15.000 еспанських утікачів, що пере-

йшли кордон у Понторуа та через провал Португії. Їх відіслали до табору у Марінік.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ КАРТАХЕНУ І ЗАТОПИЛИ ЧЕРВОНІЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ.

Як подають зі Салтамани, національна ескадра перемогла червону над Картахоною та скинула на місто 80 тон бомб. Один воєнний корабель затоплено, 5 інших ушкоджено.

НЕВДАЛА ВТЕЧА З ВІНАРОЗ.

З французько-іспанського кордону наспіла вістка, що по упадку міста Вінароз три червоні кораблі з військовими старшинами й політичними комісарами намагалися втекти, але загрожені вогнем національної артилерії, висіли біля причали та вернулися до пристані. Між старшинами були 2 полковники, 5 сотників та багато інших старшин.

Кінець французьких страйків.

Підчас латинських свят остаточно зліквідувано страйки у легунському й металевому промислі паризької округи; в неділю рано евакуйовано останню фабрику. В усіх фабриках о-

чищують фабричні терени; нині розпочнеться майже в усіх фабриках праця. Евакуація фабрик викликала святочний настрій у Парижі та вважають її чималим успіхом уряду Даладіє.

Румунська поліція викрила тайні склади зброї

ОРГАНІЗАЦІЇ „ВСЕ ДЛЯ КРАЮ“.

Вчора вноччю оголошено в Букарешті офіційний комунікат такого змісту: Поліція перешкодила діяльності, яку поширювали члени розвідки правої організації „Все для краю“; підчас рейду на неї у них скоростріли і гранати. На вимогу міністерства переведено у них ревізії та арештовано їх. Ця змова обмежується до „професійних агітаторів“ — народні маси байдуку не їдуть.

250-ОХ АРЕШТОВАНИХ.

Як подають з Букарешту дотепер арештовано там коло 250 осіб, з того 100 за нелегальне зберігання зброї, 150 за кольтортаж промислових друків.

Змовники приготували похід на Букарешт.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У БУКАРЕШТІ.

У вчорашній почався перед букарештським військовим судом процес проти провідника націоналістів Корнелія Кодреану, що в листі звертався проф. Йоргу. Як свідок виступає м. м. марш. Авереску.

КОЛИ ПРИЙДЕ ДО ВАРШАВИ РУМУНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР?

Стефані подає з Букарешту, що румунський прем'єр патріарх Мірон Кристеа прийде в гостину до Варшави 9. травня ц. р.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Великий

7. травня 1938

Р а в т

УКРАЇНСЬКОГО ГІГІЄНИЧНОГО
Т-ВА У ЛЬВОВІ
В САЛІ ПОШТОВЦІВ

НА БУДОВУ НАРОДНИХ САНАТОРІЙ.

Важний етап у консолідації Європи.

АНГЛЮ-ІТАЛІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Львів, 19. квітня 1938.

Англо-італійська ворожнеча, що й закінчило суботнє римське порозуміння, була завязана, але не давня — так, як не давня італійська асикодержава. Як довго Італія по словам Метриха становила поняття виключно географічне, як довго ділили її кордони дрібних держав, так довго Англія мала одного суперника на своєму середземноморському шляху до Індії, а саме Францію. Не диво, що Лондон не дуже прихильно глядів на процес творення соборної італійської держави. Використовуючи італійський рух для елімінування австрійських впливів, британська дипломатія видвигала план Італії незалежної, але не об'єднаної, бо поділеної на 2—3 держави.

Соборна Італія, дарма, що повстала проти бажань Англії, довгі часи не входила з нею в непорозуміння. Не маючи змоги оборонити своїх безконечно довгих бережів, Італія мусіла оминати зудару з найсильнішою морською асикодержавою: це й одна з причин, чому Італія не вишлась у світову війну по боці Німеччини й Австрії.

Після світової війни, коли Італія розбудувалась на великодержаву, вона була настільки заборсована територіальними конфліктами зі своїми сусідами, що тим більше мусіла оминати непорозуміння з Англією. Не пощастило оминити його швидко у хвилині, коли Італія рішила оснувати велику колоніальну імперію в абісінській гірській твердині, що вилує над джерелами Нілу і над входом у Червоне Море та через те творить небезпеку для того важного відтинку морського шляху до Індії, що простягається від Порт Саїду по Аден.

У затишній дипломатичній кампанії, яка мало що не перемінилась у військову, Англія програла — не лишалось їй нічого іншого, як погодитися з новим станом та зробити його найкращим. Комплікації на тлі еспанської громадянської війни утруднювали переговори, тому вони протягнулись аж до наших днів, коли еспанське питання вже вирішилось на полі бою. В таких умовах не важко було Італії погодитися на евакуацію добровольців з Еспанії та заповнити Англію, що вона не шукає ніяких здобутків на еспанській території.

Зрештою більша частина постанов догоду торкається ліквідації конфлікту, що винув і загострився на тлі абісінської війни, тим самим вона звязана з тереном Близького Сходу. Порозуміння дає нову політично-мілітарну організацію, шлях Англія—Індія, що тепер рівночасно став шляхом Італія—Абіссинія. Щоби дві держави могли безпечно користуватися тою самою комунікаційною лінією, вона мусить бути забезпечена від воєнних несподіванок. Тому оба контрагенти зобов'язалися не змінювати „статус кво“ на Середземному Морі та не будувати потайки ніяких морських ні латунських баз на агаданому морському шляху. Очевидно — необхідно було так само забезпечити його і від суші, тому порозуміння обіймає також землі положені на обох берегах Черво-

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Редації й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 223-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошти: П. К. О. Львів 504.000.
"Валку Чеських Легіон.
Прага "Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 зол.
Чвертьрічно 15.00
Піврічно 30.00
Річно 60.00
В АМЕРИЦІ 1.50 дол. у че.
ХОСЛОВАЧЧИНИ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 зол. п.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 5-КИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Порозуміння української преси.

КОМУНІКАТ.

В обличчі сучасного дуже важкого положення української нації в Україні і за її межами треба скріпити передовсім здорову громадянську опінію, яку в першу чергу повинні висловлювати ті органи преси, що почуваються до відповідальності за сучасний стан і будучність свого народу, який їх видав, який їх утримує, якому вони повинні служити. Тому присутні на пресовій конференції дня 18 квітня 1938 р., хоч належать до різних ідеологічних або політичних течій і груп, постановили дати почин до взаємної співпраці в обороні загрозеного здоров'я й існування української нації, а саме в цих двох напрямках:

1) Обмінюватися взаємними інформаціями й поглядами щодо найважливіших справ загальнонаціонального значіння і старатися узгоджувати способи пресової оборони громадянського життя українського народу перед нездоровими проявами в Україні та перед загрозами на зовнішній території.

2) Усвідомити засади лояльної пресової політики різних ідеологічних і політичних течій та груп в Україні й за її межами і триматися

тих засад, не припинюючи самої боротьби за ідеї, ідеали й засади публічного життя.

Приймаючи ці постанови, присутні на нараді спиралися на становище, що в житті народів є періоди, коли на перший план треба виділити не те, що розділює, а те, що зближує націю в одну цілість свідому своїх обов'язків, зорганізованих змагань і спільних цілей та що такий період часу настав саме тепер.

Конференція заявляє, що до цього порозуміння можуть бути прийняті також інші органи української національної преси.

На нараді були згадані (в позбавленому порядку): "Батьківщина", "Вогні", "Громадський Голос", "Діло", "Жінка", "Жіночий Голос", "Мета", "Нова Зоря", "Правда", "Робітничий Голос", "Українка", "Український Бескид", "Українські Вісті".

Подаючи покищо до відома сам факт, ближче приглянемося цій події, її джерелам, співучасникам і значінню в окремій статті у великому числі "Діла".

Національні війська у Тортосі.

Як подає Агас, національні війська заняли Тортосу і зовнішні ділянки Тортоси. Територія міста загрожена з трьох сторін: з півночі національною артилерією та піхотою, зі заходу італійськими легіонерами і військами ген. Балаза, з півдня — правим крилом ген. Вальєра. Таким способом Тортосу оточена у лучі яких 10-ох кілометрів — червоні мабуть не зміють там довго оборонитися.

ЧЕРВОНІ РОЗСТРІЛЯЛИ СВОГО ГЕНЕРАЛА.
Червоний генерал Галло, що з недовбитими свого відділу втік на французьку територію, відтіля вернувся до Каталонії; там його розстріляли.

15.000 ЕСПАНЦІВ УТІКЛО ДО ФРАНЦІЇ.
Долиною Аран прийшло до південної Франції 15.000 еспанських утікачів, що пере-

йшли кордон у Понторуа та через провал Портіон. Їх відіслали до табору у Марінік.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ КАРТАХЕНУ І ЗАТОПИЛИ ЧЕРВОНІЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ.

Як подають зі Саламанки, національна ескадра перемогла червону над Картахоною та скинула на місто 80 тон бомб. Один воєнний корабель затоплено, 5 інших ушкоджено.

НЕВДАЛА ВТЕЧА З ВІНАРОЗ

З французько-іспанського кордону наспіла вістка, що по упадку міста Вінароз три червоні кораблі з військовими старшинами й політичними комісарами намагалися втекти, але загрожені вогнем національної артилерії, вийшли біля пратори та вернулися до пристані. Між старшинами були 2 полковники, 3 сотників та багато інших старшин.

Кінець французьких страйків.

Під час латинських свят остаточно зліквідовано страйки у легунському й металевому промислі париської округи; в неділю рано евакуовано останню фабрику. В усіх фабриках о-

чищують фабричні терени; нині розлічнеться майже в усіх фабриках праця. Евакуація фабрик викликала святочний настрій у Парижі та вважають її чималим успіхом уряду Даладіє.

Румунська поліція викрила тайні склади зброї

ОРГАНІЗАЦІЯ "ВСЕ ДЛЯ КРАЮ".

Вчора ввечері оголошено в Букарешті офіційний комунікат такого змісту: Поліція перешкодила латинським, які поширювали члени розвідки, правої організації "Все для краю"; під час рейду знайдено у них скоростріли і гранати. На пресовій конференції міністерства переведено у них ревізії та арештовано їх. Ця змова обмежується до "професійних агітаторів" — народні маси байдужі до неї.

250-ОХ АРЕШТОВАНИХ.

Як подають з Букарешту дотепер арештовано там коло 250 осіб, з того 100 за нелегальне зберігання зброї, 150 за контрабанду промислових друків. Замовники приготували похід на Букарешт.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У БУКАРЕШТІ.

У вівторок почався перед букарештським військовим судом процес проти провідника націоналістів Корнелія Кодреану, що в листі зневажив проф. Йоргу. Як свідок виступав м. ін. марш. Авереску.

КОЛИ ПРИЙДЕ ДО ВАРШАВИ РУМУНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР?

Стефан подає з Букарешту, що румунський прем'єр патріарх Мірон Крістеа прийде в гостину до Варшави 9 травня ц. р.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Великий

7. травня 1938

Р а в т

УКРАЇНСЬКОГО ГІГІЄНИЧНОГО
Т-ВА У ЛЬВОВІ
В САЛІ ПОШТОВЦІВ

НА БУДОВУ НАРОДНИХ САНАТОРІЙ.

Важний етап у консолідації Європи.

АНГЛО-ІТАЛІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Львів, 19. квітня 1938.

Англо-італійська ворожнеча, що її закінчило суботнє римське порозуміння, була завята, але не давня — так, як не давня італійська асшикодержавна. Як довго Італія по словам Метриха становила пониття виключно географічне, як довго ділили її кордони дрібних держав, так довго Англія мала одного суперника на своєму середземноморському шляху до Індії, а саме Францію. Не дивно, що Лондон не дуже прихильно глядів на процес творення соборної італійської держави. Використовуючи італійський рух для елімінування австрійських впливів, британська дипломатія відвигала пави Італії незалежної, але не об'єднаної, бо поділеної на 2-3 держави.

Соборна Італія, дарма, що повстала проти бажань Англії, довгі часи не входила з нею в непорозуміння. Не маючи змоги оборонити своїх безконечно довгих берегів, Італія мусіла оминати удару з найсильнішою морською великодержавою: це й одна з причин, чому Італія не ввійшла у світову війну по боці Німеччини й Австрії.

Після світової війни, коли Італія розбудувалася на великодержаву, вона була настільки заабсорбована територіальними конфліктами зі своїми сусідами, що тим більше мусіла оминати непорозуміння з Англією. Не пощастило оминити його шойно у хвилині, коли Італія рішила оснувати велику колоніальну імперію в абіссинській гірській твердині, що раніше над джерелами Нілу і над входом у Червоне Море та через те творить небезпеку для того важного відтинку морського шляху до Індії, що простягається від Порт Сайду по Аден.

У затишній дипломатичній кампанії, яка мало що не перемінилася у військову, Англія програла — не лишалось їй нічого іншого, як погодитися з новим станом та зробити його якнайможливішим. Комплікації на тлі еспанської громадянської війни утруднювали переговори, тому вони протягнулись аж до наших днів, коли еспанське питання вже вирішилось на полі бою. В таких умовах не важко було Італії погодитися на евакуацію добровольців з Еспанії та запевнити Англію, що вона не шукає ніяких адобутків на еспанській території.

Зрештою більша частина постанов догори торкається ліквідації конфлікту, що виріс у і загострився на тлі абіссинської війни, тим самим вона зв'язана з тереном Близького Сходу. Порозуміння дає нову політично-мілітарну організацію, штах Англія—Індія, що тепер рівночасно став шляхом Італія—Абіссинія. Щоби дві держави могли безпечно користуватися тою самою комунікаційною лінією, воли муть бути забезпечені від воєнних несподівинок. Тому оба контрагенти зобов'язалися не змінювати "статус кво" на Середземному Морі та не будувати потайки ніяких морських ні ле-тунських баз на згаданому морському шляху. Очевидно — необхідно було так само забезпечити його і від суші, тому порозуміння обіймає також землі положені на обох берегах Черво-

Егео Моря. Азійський беріг рішено виділити під вплив якихось європейських держав, гарантуючи незалежність та ненарушність обох положень на ньому арабських королівств: Ємену і Сауді. Складніше забезпечено африканське запитання Червоного Моря, яке майже ціле (на винятком Сомалі) становить колонії або області впливу обох держав. Перш за все вони зобов'язалися взаємно інформувати себе про стан своїх збройних сил на тих просторах. Далі — Італія, яка має на суші перевагу, зобов'язалася крім того зменшити до мирного стану залогів Лівії та не використовувати до розбудови своєї колоніальної армії настільки багатого й доброго збірника людського матеріалу, як тубільне населення Абіссинії. На абіссинському терені Італія обіцяла пошанувати Британські інтереси над озером Тана, що через Ніл наводнює Судан і Єгипет, зате Англія піднялася дразливого задання: перефорсувати через лігову процедуру визнання італійської влади над Абіссинією. Єгипет, як держава суверенна, лише піддана під військову охорону

Англії, також підписав англо-італійський договір.

За винятком Еспанії та справи пропаганди суботній договір не торкається європейського терену, а все таки його вага для Європи дуже велика. Азійські й африканські землі, що про них згадує договір, це лише предмет недавнього англо-італійського конфлікту, його підметом є дві сильні європейські великодержави, що мають поважний вплив на долю Європи, що можуть повести її до консолідації фронтом до Москви — так само, як недавно могли її тріпати у воєнну завірюху згідно з бажаннями Москви. Після того, як відпала справа „аншлюсу“, що творила найбільшу загрозу миру на Заході, і справа італіо-англійського конфлікту, ніщо не стоїть на перешкоді, щоб у сунути чергові дві перешкоди: спір італіо-французький та франко-німецький.

В нашому українському інтересі лежить згода між державами Заходу і тому мир між Італією та Англією є радісною подією і для нас. (гал.)

815 уділовців з ок. 1500 виплатними уділами — разом на суму 48.103 дол. дозволили Пром. банкові зібрати 541.000 дол. оборотних фондів, а яких виплатили Пром. банку за 1937 рік 3 1/2 міль. дол. рішоронних позичок на розбудову ремесла, торгівлі й промислу. Подовження експлуатації уділів дозволило подвоїти оборотні фонди й видати збільшити кредити, які призначилися до підтримки господарчої конюнктури країни.

Тому не отгаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

Львів, Гродзичьких 1, I. п.

Розмова двох приятелів про закордонну політику ССР

Оптиміст: Мені здається, що ви багато чого не доцінюєте у світових подіях; додатне ж явище, наприклад цілковита поразка в останніх часах закордонної політики совітської Росії.

Песиміст: А в чому саме ви вважаєте що поразку?

Оптиміст: Як, в чому? Ну хочби у цілковитому розкоженні Ліги Націй.

Песиміст: Чому ж ви думаєте, що в цьому поразка, чи навіть невдача російської закордонної політики? Може навпаки, це її тільки на руку? Я не жартую. Пригадайте, як ненавидів, як боявся ССР цієї самої Ліги Націй у її першій фазі, коли вона уявляла собою ще щось ніби охочіве і чи не було у бажанні ССР увійти до Ліги Націй, бажання відіграти роль середнього сучасного троянського коня, щоб висадити її в середині? А, як знаєте, у світі немає кращих акторів, як російські.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ
ЛІКУВАННЯ ВІД 1 ТРАВНЯ 30л. 155—
ІНФОРМАЦІЯ:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 31—63

Справді, уявіть собі, що здійснюється той ідеальний колективний мир, до якого так красномовно закликали шановний Максим Максимович і різні подібні Потьомкіни, Сурици та Штайни, — і всі європейські держави, цілком щиро мирно настроєні разом з ССР сіли до-вокколо стола нарад Ліги Націй. Що залишилося тоді робити совітській Росії з її невстримним гоном до експансії? Вести тишком-нишком свою пропаганду, пробувати прищиплювати бачині більшовизму?!. Але ж совітська Росія досконало знає, що її принциполовані бачині можуть розмножуватися тільки у хорому організмі, а не у здоровому, яким бував у часах мирного співжиття державні організми. Ні, мир і совітська Росія — це речі, які себе взаємно виключають. Я не хочу цим сказати, що Росія бажає війни. Ні, в даному разі її представники щиро кажуть, що вони прагнуть миру, але тільки для себе. Мрія совітської Росії, це війни навколо неї, що не зачіпали б її, війни довгі, до цілковитого виснаження обох сторін, і переможця, і переможеного. Оттоді то до цих виснажених, кволих, невідлорних уже організмів і легко буде впровадити бачині більшовизму, оттоді то можна надіятися, що вони там знайдуть цілком сприятливі умови для свого швидкого розмноження.

Коли починалася Італіо-абіссинська війна, як совітські дипломати і совітська преса галасували проти цього, а тимчасом червона Росія безумовно ставила велику ставку на цю війну, бо навіть на випадок перемоги Італія виснажилася, а крім цього, який розлам серед держав Європи могла ця війна викликати!

Візьміть війну в Еспанії. Невже ви думаєте, що Росія вірить у можливість перемоги чер-

воної Еспанії? Та її залежить головню на тому, щоб якнайдовше продовжувався період цієї війни. Бо ця війна вносить розлам між європейськими державами, вносить розлам у самих державах, а серед таких розломів совітська Росія, її представники почуваються, як риба у воді.

Ось тому то все, що може координувати у той чи інший спосіб діяльність європейських держав, навіть анемічна Ліга Націй, все це по суті протирічить справжній політиці совітської Росії, що рухає до координації — їй на руку.

Оптиміст: Ну, добре, але ж у всякому разі на це виходить совітській Росії послаблення її спільника, Франції.

Песиміст: А може це й діється за вказівками „союзної“ Росії? Та в Москві все ж трохи знають історію і дещо памятають. Коли у Франції повстав був найбажанніший лад? По цілковитому розгромі 1870—1871 років, коли Франція дослано сходила кровю? А як ставилася Франція до совітської Росії у часі своєї найвищої слави й могутності по своїй ніби перемозі у світовій війні? Отже. Як спільник Франція певниша, ясно, коли вона міцніша, більш сконсолідована, але з цією консолідацією логічно мусить прийти деяка неприхильність до совітської Росії з її бачинями більшовизму, тобто де-структивізму. Ризикну сказати, що якби, наприклад, розуміється, теоретично повстав у Франції міцний соціалістичний уряд, що скупив би коло себе велику більшість населення, совітська Росія сприймала цілком замасковано правим, тобто протирядовим колом. І повстає такий парадокс, який може тільки пояснити так звана більшовицька діалектика: у ворожій Німеччині місцеві комуністи (а вони ж не могли відразу перевестися) і так само в Австрії, дістають наказ голосувати за зневадженням Гітлером, а в союзній, дружній Франції комуністи дістають наказ з Москви ділати на шкоду державному французькому організмові.

У Німеччині ставлять ставку (ставити ставку — це не значить пророкувати на 100%) на ці приховані бачині, може, якщо організм не знищить їх, вони стануть у пригоді на випадок якихсь подій. У Франції ставлять ставку на внутр. розлам, може навіть революцію. Хай це викличе війну, але це може бути загальноєвропейська війна, війна європейських держав між собою, а не війна європейських держав проти ССР (найстрашніший кошмар для совітської Росії). Така війна не може не відбитися на економіці всіх її учасників, може це буде повторення кінця війни 1918-го року... І може пощаститься Росії утриматися від участі у цій війні (занадто вона непевний союзник для Франції і Чехословаччини), а тоді які рожеві перспективи!.. Могути Росія і виснажені міжусобною війною європейські держави... Революційні анбухи і як наслідок більшовицьким немину-чі, як не асоді, то бодай по деяких державах...

НА СВЯТАІ

„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ“
колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української мови нічної пекарні

„АС“ вул. Водна 3. Тел. 284-3

Ви думаєте, що Росія захищатиме словаччину? О, вона галасуватиме на цій про потребу цього, але з тією умовою, щоб робили інші держави і може розраховувати на те, що якщо Німеччина проковтєть словаччину, то чи перетравить її?

Оптиміст: Може ви і не переконали мене, але сперчатись покищо не буду. Ну, а ви скажете про російсько-японські відносини, аджеж читаєте газети, отже не можете перечувати, що там заноситься на війну і та заборона.

Песиміст: Газети то я читаю, та не вірю вам цим власним кореспондентам, які подають у більшості тільки власні думки, наприклад роблю це сьогодні й я, але з історичної форми. Коли я читаю у часописі домелення, що ніби то у Кремлі відбулася ськова нарада без участі Ворошилова, майже на Криму, що нібито Блехер закликав виповісти війну Японії, що ніби то десь війні перекинули з Кінської округи на схід, що ніби то ССР має намір оголосити білизацию декількох років, мені завжди па-ся, що такі вістки поширюють самі більш-ки, щоб потім грати на їхній цілковитій вірності.

Справді, Ворошилов, як ми з вами радіо перебуває весь час у Москві.

За саму тільки пропозицію зменшити кількість війська на найнебезпечнішій заході мордоні мабуть розстріляли б її автор, а поважнішого „шкідника“.

Невже червоні москалі такі війни, що лошуватимуть мобілізацію декількох років, це робиться значно простіше: червоні ці „дооровільно“ подають заван про бачини захищатися у війську на все життя, і а-шають...

Ну, а про виповідження війни Японії, перше, хто ж тепер виповідає війну? А ге... Мені здається, одне з найбільш шло у Москві, коли Японія почала війну з Китаєм.

І для Росії тепер усе завдання з цієї „інцидент“ продовжується якнайдовше, крім цього, чи ви помітили у часописі про деякі успіхи китайців? То вони виповідали війну Японії, коли вони тільки-ношком веде її на території Китаю?

Оптиміст: Виходить по запису, що то Росії цілком щастить на всіх війнах, на ніби якась цілком невразливість!

Песиміст: О, ні, вона має свою п'яту, і то навіть не одну. Що для Росії небезпечне, загрозливе і навіть цілком фальшне? Отой самий пакт мотарок, який і не можуть зреалізувати. Які пакти утворити цей пакт на цілком щирому, якби вист Берлін—Рим, протиположати до Лондону, то це був би величезний катастрофи для совітської Росії.

Рішайте самі, які ворожки ці пакти. Та є й інша, як я вже сказав, Архипова: це внутрішні обставини у своїй раторії, у якій довгий час авторитарні розмножують заравні бачині, самі до-ється і то вже без надії на виконання довгий час виховували на докористування, тепер, коли посхопилися, коли звалися у себе державний конструктивізм, це пізно.

Вживаючи заходів розв'язати стан по інших державах, совітська Росія валила у себе в першу чергу, завоювала інші держави на докористування, совітська Росія зааранжувала саму себе.

І тепер уже не можуть „батьківщини“, ні „народна гордість“ ді про Олександра Невського, ні „Життя за царя“, ні „Вітчизна“ тощо...

І третя найнебезпечніша річ — націоналізм союзних республік, наслідок з етнографічного перетворення, що сепаратистичний, конструктивний, миритися з кількою, що зостається, дивлячись ні на що, зростає, мені так післязатра розв'язати цю війну му відношення я неможливі з'являються...

Моря. Азіатський беріг рішено вилучити під вплив якихось європейських держав, гарантуючи незалежність та ненарушність обох положень на ньому арабських королівств: Ємену і Савдії. Складніше забезпечено африканське завілля Червоного Моря, яке майже ціле (за винятком Сомалі) становить колонії або області впливу обох держав. Перш за все вони зобов'язалися взаємно інформувати себе про стан своїх збройних сил на тих просторах. Далі — Італія, яка має на суші перевагу, зобов'язалася крім того зменшити до мирного стану залогів Лівії та не використовувати до розбудови своєї колоніальної армії настільки багатого й доброго збірника людського матеріалу, як тубільне населення Абіссинії. На абіссинському терені Італія обіцяла пошанувати британські інтереси над озером Тана, що через Ніл наводило Судан і Єгипет, зате Англія піднялася дразливого задоволення: переформувати через лігову процедуру визнання італійської влади над Абіссинією. Єгипет, як держава суверенна, лише піддана під військову охорону

Англії, також підписав англо-італійський договір.

За винятком Іспанії та справи пропаганди суботній договір не торкається європейського терену, а все таки його вага для Європи дуже велика. Азіатські й африканські землі, що про них згадує договір, це лише предмет недавнього англо-італійського конфлікту, його підметом є дві сильні європейські великодержави, що мають поважний вплив на долю Європи, що можуть повести її до консолідації фронтом до Москви — так само, як недавно могли її тріпати у війну завірюху згідно з бажаннями Москви. Після того, як відпала справа „аншлюсу“, що творила найбільшу загрозу миру на Заході, і справа італіо-англійського конфлікту, ніщо не стоїть на перешкоді, щоб у сунути чергові дві перешкоди: спір італіо-французький та франко-німецький.

В нашому українському інтересі лежить згода між державами Заходу і тому мир між Італією та Англією є радісною подією і для нас. (гал.)

815 удвоєнів з ок. 1500 вилученими удлами — разом на суму 46.103 дол. дозволено Пром.банкові повернути 541.000 дол. оборотних фондів, а інших виплатити Пром.банку за 1937 рік 3 1/4 міль. дол. різновидних позиток на розбудову ремесла, торгівлі й промислу. Подозволено спільності укладати дозволяє подвоїти оборотні фонди й видати збільшити кредити, які призначені до покращення господарчої кон'юнктури країни.

Тому не отгаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

Львів, Гродзичських 1, 1. п.

Розмова двох приятелів про закордонну політику ССР

Оптиміст: Мені здається, що ви багато чого не доцільно у світових подіях; додатне-ж явище, наприклад, цілковита поразка в останніх часах закордонної політики совітської Росії.

Песиміст: А в чому саме ви вбачаєте цю поразку?

Оптиміст: Як, в чому? Ну хочби у цілковитому розколінні Ліги Націй.

Песиміст: Чому-ж ви думаєте, що в цьому поразка, чи навіть невдача російської закордонної політики? Може навпаки, це її тільки на руку? Я не жартую. Пригадайте, як ненавидів, як боявся ССР цієї самої Ліги Націй у її першій фазі, коли вона уявляла собою ще щось собі одностороннє і чи не було у бажанні ССР увійти до Ліги Націй, бажання відіграти ролі своєрідного сучасного троянського коня, щоб висадити її з середини? А, як знаєте, у світі немає кращих акторів, як російські.

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ
ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155.—
(інформація):
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ 31—65

Справді, уявіть собі, що здійснився той ідеальний колективний мир, до якого так красномовно закликали шановний Максим Максимович і різні подібні Потьомкіни, Суїци та Штайни, — і всі європейські держави, цілком широким мирно настроєні разом з ССР сілиб до-жкола стола нарад Ліги Націй. Що залишилось тоді робити совітській Росії з її нестерпним гоним до експансії? Вести тишком-нишком свою пропаганду, пробувати прищипувати бачили більшовизму? Але-ж совітська Росія досконала знає, що ті прищипувані бачили можуть розмножуватися тільки у хорому організмі, а не у здоровому, яким булиб у часах мирного співжиття державні організми. Ні, мир і совітська Росія — це речі, які себе взаємно виключають. Я не хочу вам сказати, що Росія бажас війни. Ні, в даному разі її представники широким кажуть, що вони прагнуть миру, але тільки для себе. Мрія совітської Росії, це війни навколо неї, що не зачіпалаб її, війни довгі, до цілковитого виснаження обох сторін, і переможця, і переможеного. Оттоді то до цих виснажених, втомлених, невідлужних уже організмів і легко буде впровадити бачили більшовизму, оттоді то можна надіятися, що вони там знайдуть цілком сприятливі умовини для свого швидкого розмноження.

Коли починалася італіо-абіссинська війна, як совітські дипломати і совітська преса галасували проти цього, а тимчасом червона Росія безумовно ставила велику ставку на цю війну, бо навіть на випадок перемоги Італія виснажилася, а крім цього, який розлам серед держав Європи могла ця війна викликати!

Візьміть війну в Іспанії. Невже ви думаєте, що Росія виставить у можливість перемоги чер-

воної Іспанії? Та її залежить головню на тому, щоб якнайдовше продовжувався період цієї війни. Бо ця війна вносить розлам між європейськими державами, вносить розлам у самих державах, а серед таких розламів совітська Росія, її представники почуваються, як риба у воді.

Ось тому то все, що може координувати у той чи інший спосіб діяльність європейських держав, навіть анекдотична Ліга Націй, все це по суті протирчить справжній політиці совітської Росії, що руйнує цю координацію — її на руку.

Оптиміст: Ну, добре, але-ж у всякому разі на зле виходить совітській Росії послаблення її союзника, Франції.

Песиміст: А може це й діється за вказівками „союзної“ Росії? Та в Москві всеж трохи знають історію і дещо памятають. Коли у Франції повстав був найбажаніший лад? По цілковитому розгромі 1870—1871 років, коли Франція дослужно сходила кров'ю? А як ставилася Франція до совітської Росії у часі своєї найвищої слави й могутності по своїй ніби перемозі у світовій війні? Отже. Як спільник Франції певніша, ясно, коли вона міцніша, більш сконсолідована, але з цією консолідацією логічно мусить прийти деяка неприхильність до совітської Росії з її бачилими більшовизму, тобто де-структивізму. Ризикну сказати, що якби, наприклад, розуміється, теоретично повстав у Франції міцний соціалістичний уряд, що скупив би коло себе велику більшість населення, совітська Росія сприйняла цілком замасковано правим, тобто протирядовим колом, і повстас такий парадокс, який може тільки пояснити так звана більшовицька діалектика: у ворожій Німеччині місцеві комуністи (а вони ж не могли відразу перевестися) і так само в Австрії, ді-ставють наказ голосувати за зневадженням Гітлером, а в союзній, дружній Франції комуністи дістають наказ з Москви ділати на шкоду державному французькому організмові.

У Німеччині ставлять ставку (ставити ставку — це не значить пророкувати на 100%) на ці приховані бачили, може, якщо організм не знищить їх, вони стануть у пригоді на випадок якихось подій. У Франції ставлять ставку на внутрішній розлам, може навіть революцію. Хай це викличе війну, але це може бути загальноєвропейська війна, війна європейських держав між собою, а не війна європейських держав проти ССР (найстрашніший кошмар для совітської Росії!). Така війна не може не відбутися на економіці всіх її учасників, може це буде повторення кінця війни 1918-го року... І може пощаститься Росії утриматися від участі у цій війні (завдято вона непевний союзник для Франції і Чехословаччини!), а тоді які рожеві перспективи!... Могутня Росія і виснажені міжусобною війною європейські держави... Революційні вибухи і як наслідок більшовизм немину-чі, як не всюди, то боляй по деяких державах.

І тепер уже не поможуть „батьківщини“, ні „народна гордість“, ні ді про Олександра Невського й Олександра Раїс-Живий за царя“. Не жартуйте тощо...

І третя найнебезпечніша пта — це націоналізм союзних республік, націоналізм з етнографічного перетворення, який є сепаратистичний, конструктивний, який не мириться з ніким, що зветься ССР, який дивлячись ні на що, зростає, міцніє і так післязавтра розвалить цю війну. Ось так візантійські я непопулярні оптимісти.

НА СВЯТА!

„ТРАДИЦІЙНІ БАБИ“
колачі та інше добірне печиво в кожній родині тільки української мови нічної пекарні

„АС“ вул. Водна 3. Тел. 284-34

Ви думаєте, що Росія захищатиме словаччину? О, вона галасуватиме на цій про потребу цього, але з тією умовою, щоб робили інші держави і може розраховувати на те, що якщо Німеччина проковтє Чехословаччину, то чи перетравить її?

Оптиміст: Може ви і не переконали мене, але сперчатись покищо не буду. Ну, а ви скажете про російсько-японські взаємини, аджеж читаєте газети, отже не можете не перечувати, що там заноситься на війну і ти забаром.

Песиміст: Газети то я читаю, та не вірю всім цим власним кореспондентам, які подають у більшості тільки власні думки, наприклад роблю це сьогодні й я, але в певній формі. Коли я читаю у часописі домовлення, що ніби то у Кремлі відбулася ськова нарада без участі Ворошилова, як ребуває на Кримі, що нібито Білхер виставивовісти війну Японії, що ніби то деякі в'їзії перекинули з Київської округи на захід, що ніби то ССР має намір оголосити білизацию декількох років, мені завжди здається, що такі в'їзії поширюють самі бачили, щоб потім грати на їхній цілковитій вірності.

Справді, Ворошилов, як ми з вами радіо перебуває ввесь час у Москві.

За саму тільки пропозицію зменшити кількість війська на найнебезпечнішій закордоні мабуть розстріляли б її автор, а поважнішого „шкідника“.

Невже червоні москалі такі наївні, що лошуватимуть мобілізують декількох років, ли це робиться значно простіше: червоні ці „дооровільно“ подають заяви про бачили залишитися у війську на все життя і в шають...

Ну, а про виповідження війни Японії, перше, хто ж тепер виповідає війну? А не ге... Мені здається, одне з найбільших огло у Москві, коли Японія почала свій „де-дент“ у Китаю.

І для Росії тепер усе завдання в тому, щоб цей „інцидент“ продовжувався якнайдовше, крім цього, чи ви помітили у часописі про деякі успіхи китайців? То вони виповідали війну Японії, коли вона тільки-ношником веде її на території Китаю?

Оптиміст: Виходить по вашому, що то Росії цілком щастить на всіх відступах на ніби якась цілком невразливість?

Песиміст: О, ні, вона має свою п'яту, і то навіть не одну. Що для Росії небезпечне, загрозає і навіть катастрофічне? Отой самий пакт чотирьох держав і не можуть зреалізувати. Якщо утворити цей пакт на цілком широкій території, якби виступав Берлін—Рим, протягувався і до Риза і до Лондону, то це був би великий минутої катастрофи для совітської Росії.

Рішайте самі, які ворожки щоді.

Та є й інша, як я вже сказав, Армія та: це внутрішні обставини у самій Росії, раторія, у якій довгий час витворюються розмножують зарозумілі бачили, сама виступає і то вже без надії на якісь великі довгий час висховували на демонстрації тепер, коли посхопилися, коли почали виступати себе державний конструктивний, як піано.

Вживаючи заходів розвалити Росію стан по інших державах, совітська Росія валила у себе в першу чергу, якнайдовше заразити інші держави на доокреплення совітська Росія зарадила саму себе.

І тепер уже не поможуть „батьківщини“, ні „народна гордість“, ні ді про Олександра Невського й Олександра Раїс-Живий за царя“. Не жартуйте тощо...

І третя найнебезпечніша пта — це націоналізм союзних республік, націоналізм з етнографічного перетворення, який є сепаратистичний, конструктивний, який не мириться з ніким, що зветься ССР, який дивлячись ні на що, зростає, міцніє і так післязавтра розвалить цю війну. Ось так візантійські я непопулярні оптимісти.

3 українського життя у Чехословаччині.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА У ПРАЗІ.

Від кількох літ всякі більші українські національні свята у Празі улаштовують окремо ріжні групи. Цього року бажанням ініціаторів Контактного Комітету було звести всі групи українського громадянства разом. Але з одного боку мабуть невмілий підхід до справи а може і за мала ширість ініціаторів, з другого за сильна безкомпромісність „Української Громади“, коло якої гуртуються студентські організації, емігрантські і підкарпатські, та „Просвіта“, що репрезентує головні підкарпатян, були причиною, що заходи Контактного Комітету не мали успіху. Цей Комітет створився місяць тому, але через особистий його склад, на жаль, не увійшла туди досить велика група дуже чинних організацій, об'єднаних в Центральному Союзі українських організацій. Тому Шевченкові роковини святкували цього року у двох групах.

Дня 2. ц. м. „Українська Громада“ зі згаданими товариствами влаштувала Кобзаря концертом у великій залі „Унітарії“. Святочну промову виголосив голова „Просвіти“ д-р С. Росаха, а реферат про Шевченка ректор Українського Університету проф. Д. Антонович. Співав академічний хор під проводом п. Гнідого. Вершиною успіху концерту були сольові спів молодого, але відомого вже співака інж. Макаренка, що має милозвучний і шляхотний тенор та добре знаного публіци д-ра Гакена (баритон). Обидва співаки наддали та зібрали заслужені оплески. Декламували: студ. Криванич і студ. М. Ігнатичинівна. Публіки було досить, але могло бути більше. Велика частина старшого громадянства відтягнулася від того свята з уваги на відношення молоді до них.

Дня 9. ц. м. Контактний Комітет з Т-вом „Чесько-українська взаємність“ улаштували великий концерт в честь Шевченка, на який зійшло до пів тисячки українських і чеських гостей. Але було дуже мало молоді з високим інтелі. Наперед гарної і ясно освіченої салі селилися, поставили велике біле погруддя

Шевченка, прикрашене українськими і чеськими прапорами. Програма добре складена, але задовга.

Публіка прийняла бурю оплесків появу на естраді великого приятеля українського народу і знавця літератури, заступника голови „Чесько-української взаємності“ проф. д-ра Ф. Тішого, що говорив про зацікавлення Шевченком серед чехів, про що свідчать численні переклади його творів на чеську мову.

По короткій, святочній промові проф. М. Славинського виступив досить уже сильний хор під проводом добре знаної п. Росіневич-Шуrowsької та проспівав „Заповіт“ зі сольом п. М. Самойловича, який у пізнійшій точці „Молюся“ Шевченка-Балтаровича здобув рясні оплески. Немав менший успіх осягнув і п. О. Самоїлович сольоспівом Шевченка-Лисенка „Мені одизково“ і „Ой Дніпре мій, Дніпре“. Паниа М. Помевська в Менуеті Моцарта і в 15-ій Скочні Ондржічка показала справжню віртуозку у грі на скрипці. П-а Хрешевічівна виявила значний голосовий матеріал який у трошки сприятливіших, не емігрантських, відносинах, при відповідному школенні міг би стати неоціненним. Зібрана на концерт українська публіка мала нагоду почути знамениту піяністку, землячку п. О. Сачович-Шурдову. Оперова співачка, п. Мора-Вера у сольоспіві „Ой люлі“ і „Закула зазуленька“ Шевченка-Лисенка дала зразок високошкільного голосу, а в дуєті „Коли розлучаються двоє“ Гайного-Лисенка з п. О. Самойловичем знаменито допомоглася П-і О. Самойловичева у декламації „Суботів“ Шевченка вповні зберігла рівень успіхів інших точок. Про виступ д-ра Е. Гакена з сольоспівом „Понад полем іде“ Шевченка-Лисенка і „94 Псалми“ Шевченка-Барвінського не прийдеться вже нічого додати до його попередніх успіхів.

Ціле свято пройшло в дуже святочному настрою та з незвичайним мистецьким успіхом.

Яр. Олексенко.

Краса конференція Союзу Українок.

В днях 15. і 16. квітня ц. р. відбулась у Львові краса конференція Союзу Українок, присвячена справі піднесення господарської культури і здоров'я нашого села та всяким актуальним питанням Товариства. В конференції брала участь 49 делегаток з 37 філій С. У., одна делегатка Союзу Українок Волині, 18 членів Головного Відділу, 4 пані як гості та 20 учасниць організаційного курсу С. У., який саме відбувається. Разом усіх учасниць конференції було 92. Нардами проводила голова центральної Мілена Рудницька.

Програму конференції виповнили такі реферати: 1) інж. Ірина Шох: „Господарські можливості української селянки“, 2) Лукія Бобелкова: „Господарська акція на терені кружків С. У.“, 3) д-р С. Парфанович: „Гігієнічна акція на терені кружків С. У.“ (з особливою увагою до конкурсів чистоти хати та обійстя), 4) м-р Ірина Гладка: „Господарська акція жінок для розвитку кооперації“. Референтки звернули свою особливу увагу на конкурс господарських та здоров'я, як незвичайно успішні методи поширення засад гігієни і раціональної господарки. Програма цього річної конференції була цікава, що діяння господарсько-

кооперативна і народного здоров'я висується тепер на перший план зацікавлені організованого жіноцтва.

Крім цього предметом наради конференції була ще справа будови Українського Жіночого Дому у Львові та низка актуальних питань (справа преси і видавництва С. У., прилюдна збірка на цілі С. У., участь жіноцтва в ювілейних святах „Просвіти“ і т. і.).

Учасниці конференції, зокрема делегатки філій С. У., брали дуже живу участь у дискусії та виявили докладне знання умовин праці на селі і велику відданість справі вдигнення жінок селянки на вищий культурний рівень. У цілому конференція виказала, що праця філій С. У. значно поглибилася.

У рямцях конференції відбулась теж другого дня пополудні під проводом організаторки п. Т. Горохович нарада організаторок та інструкторок, які працюють на терені С. У. В нараді взяло участь 14 організаторок та інструкторок і 20 курсанток організаційного курсу С. У. Нарди розпочалися рефератом п. м-ра Ярослави Островської. У висліді створено завдання організації фахових працівниць Союзу Українок.

СВЯТ-ВЕЛИКОДНІ

ПОБАЖАННЯ

своїй рідні, своякам,
приятелям і знайомим

передайте на сторінках

святчного „ДІЛА“

Бажаання до 15 слів коштують 2— 3ол., кожне
дальше слово по 20 сот. — ТЕКСТ враз із на-
лежністю приймає Адміністрація „ДІЛА“ до
21 квітня год. 12-ої.

З відчитової салі.

Проф. Д-р Іван Зілинський: ГОВІР ПО-
ЛІШУКІВ.

В понеділок 18. ц. м. відбувся останній вечір, присвячений Полісся. Говорив проф. Зілинський про мову поліщуків у заповненій салі Музею Наукового Товариства ім. Шевченка. Показав джерела (обідки з терені 1911, 1929. і 1930, проф. Карський і т. д.), на основі яких робить висновки про говір поліщуків, проф. Зілинський спинився на характеристики мови поліщуків, при чому дуже докладно подав прикмети мови поліщуків-білорусів і поліщуків-українців та зокрема спинився на прикметах, що обі групи поліщуків злучують в одну мовну поліську групу (дифтонги на місці наголошених: Ї, О, Є, в замкнених складах), прикметам, які українському мовознавцеві Ганцову дали підставу до погляду, що, мовляв, існують чотири самостійні східно-славянські мови. Розуміється, проф. Зілинський того погляду не поділяє, уважає мову поліщуків говором то білоруської то української мови, відповідно до того, як і де переважають прикмети одної або другої. Докладніше спинився над мовною границею поміж обидвома мовними групами, зазначивши цілком справедливо, що границі такої одної лінії провести не можна (як це зробив проф. Карський) та що границю творить то ширша, то вузья смуга т. зв. перехідних говорів, смуга, що проходить доволі річки Прип'яті, раз на північ від неї, то знов на південь. Ці перехідні говори виявляють прикмети білоруської, то знов української мови, при чому нерідко дуже важко визначити критерій, яким би можна ті говори відрізнити один від одного. Зазначити треба, що поліські українські говори на заході (найчистіші) майже не різняться від української літературної мови: на сході — вони виявляють уже впливи східно-українських говорів, у середній частині Полісся, по річку Горинь, видний вплив мови білоруської. На кінці проф. Зілинський у зв'язку з фейлетоном у „Ділі“ з приводу „Вечора поліської пісні“ скаржувався щодо мови ті пісні, які співали на тому вечорі, зазначаючи тексти одних пісень до білоруської мови, других — до української. Після того відчитав декілька записів із різних околиць Полісся так тонко й докладно віддаючи їх своїм голосом, що і слухачі могли схопити різниці між поодинокими говорами. Присутні нагородили проф. Зілинського рясними оплесками а директор Музею д-р Ярослав Пастернак подякою лекторові та всім, що відвідували виставу та всі дотеперішні вистави — замкнув збори та рівночасно виставу.

Другий ціль вечорів має бути присвячений Лемківщині. Вс.

Нема доброго снідання
без кави з цикорієм

ЛУНА

— яку виробляє єдина —
українська коопер. фабрика

Суспільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Весняні новини

в паризькій БІЖУТЕРІЇ, швейних ТОРБИНКАХ, ПАРАСОЛЬНАХ і ін. поручає християнська фірма
"Bijou" — Тадей Слвінський
 Львів, ул. Нілінського 2.

ав один лнк. Зрештою ви добре знали, кому давали позички, бо навіть постерунковим та іншим нечленам сусідам.

Отже не диво, що при такій господарці падає і Яворський щораз частіше в кон- флікт з прокуратурою. Рікні покриті часті повідомлення про цю „опіку народнім доб- ром“, а останнє слідство до ч. С. 61/37 ще не скінчене і кажуть, що скінчиться актом обви- нувачення. Навіть терпеливий Р. С. У. К. (ч. 116/37) зробив доносення до прокуратури з арт. 189 к. к.

А з тим „моральним наглядом“ над захо- роною ліпше було не зачинати. О. І. Ліщин-

ський, „довголітній голова“, є засуспендований владиною і не вільно йому правити Саужби Божої. Нинішній голова Р. З—ки І. Яворський скарижить до суду за образу словом „хрунь“ (III. Ка 1037/37, вирок 4 тижні), а пускає пла- зом слова тої самої жінки „злодій — ти вкрав“. Не даром „Слово Народове“ з 26. III. ц. р. так хилить о. Ліщ—ого і „Руску Захоронку“. Про фінансову справу захоронки старається в ціло- сти Христ. Громада, але в той час „моральний нагляд“ виставляє векслі, які йдуть до проте- сту, а домок, що лишився ще захоронці з фун- дації п. Ониська, вічно стоїть перед ліцитацією. Це моральне? А зрештою „Руска Захоронка“, на жаль, не має навіть права до цього нагляду, бо на основі статуту Фондації Християнської Громади ім. маршала Пилсудського має його виконувати комітет, затверджений Фондацією.

Інж. Іван Озаркевич.

Від Ред.: Цей лист містимо очевидно на відпові- щальність автора. При цьому зауважуємо, що в справі юстиції цієї статті інтерв'ювало у нас кількох лояльних громадян — усно і на письмі.

Кантон збомбардований.

З Ганков повідомляють, що 51 японських літаків збомбардувало Кантон; 36 осіб убитих, 142 ранені. Це найповажніша атака японських союзних сил на Кантон.

ЯПОНСЬКІ ПЕРЕМОГИ НА ПІВНОЧІ.

Війська, що ведуть наступ у південній частині провінції Шансі звели минулої суботи 7-годинну завзяту битву у горах біля Вусіану

з китайськими військами в силі 10.000 людей. Китайці відступили в паніці, лишаючи на полі бою понад 2.000 вбитих і ранених. Одночасно японці розбили наглим нападом китайську ча- стину в силі понад 500 людей з 132. дивізії. Цей успіх намагався зробити наступ над Жовтою рікою. Японці захопили великі припаси воен- ного матеріалу.

Нові дипломатичні представники в Римі.

Муссоліні прийняв у Венецькій Палаті но- того німецького амбасадора фон Макензена і відбув довшу нараду з ним.

У понеділок рано причалив до Неаполі японському кораблі посол Манджурії при італійському уряді Суялочін.

Нова змова проти Сталіна і Ворошилова.

Арештування сімох генералів у Москві.

До Риги надійшли вістки з Москви, що в Совєтах арештували знову сімох генералів, які стануть перед військовим судом за пливаний план на Сталіна і Ворошилова. Один з ареш-

тованих генералів зізнав, що підчас військової ревії на 1. травня ц. р. задумували кинути бом- бу на Сталіна і Ворошилова.

— О —

Д. Р. ІВАН КОПАЧ.

Наша релігійна музика.

Із нагоди духовного концерту „Львівського Бояна“ 9. IV. 1938.)

Так можемо вірити й надіятися враз із нашим великим Шевченком:

„Орю

Свій переліг, убогу ниву,
 Та сьоме слово: добрі жнива
 Колись то будуть!..“

Він орав та ще й приспівував собі 5. X. 1860, п'ять місяців перед своєю смертю, що на- ступила вже 26. II. 1861 (обі дати по новому стилю):

„Орисяж ти, моя ниво,
 Долом та горою;
 Та засійся, чорна ниво,
 Волею ясною!
 Орисяж ти, розвернися,
 Полею розстелися,
 Та посійся добрим житом,
 Долею полийся!
 Розвернися на всі боки,
 Ниво, десятино!
 Та посійся не словами,
 А розумом, ниво!
 Вийдуть люди жито жати —
 Веселі жнива!..
 Розвернисяж, розстелисяж,
 Убогач ниво!“

Так і ми співалимо собі з нашим великим поетом і — надіймося. А він твердо надіявся на свої старозавітні пророки Ісаїю (по українськи: „Еша-ягу“, т. зв. „Ягве помагає“, але коло р. 700 пер. Хр.), прочитавши його XXV. главу (25. III. 1859):

„Тоді як, Господи, святая
 На землю правда прилетить
 Хоч на годиночку спочить,
 Неярчі прозирь, а кривий
 Мов серпа з гаю поймають
 Ними отвєрають уста,
 Прорветься слово як вода,
 І добр-пустиня непоплита

Сцілющою водою вмиа
 Прокинеться і потечуть
 Веселі ріки, а озера
 Кругом гаями поростуть,
 Веселим птаством оживуть!..“

А як свіжий салдат-засланець „На Різдво“ (24. XII. 1848) писав своєму сердечному другові Лазаревському з острівця Кос-Арала на Араль-ському озері в далекому пустиннім Туркестані:

„Щож діяти маю?
 Требаб вмерти, так надія,
 Брате, не вмирає.“

А три роки перед тим ще на Україні виспи- вує собі в поемі „Кавказ“ (датований: Перея-слав 18. XI. 1845) свою непохитну віру:

„Не вмирає душа наша,
 Не вмирає воля;
 І неситий не віноре
 На дні моря поля;
 Не скує душі живої
 І слова живого,
 Не понесе слави Бога,
 Великого Бога!..“

А яка глибока і повсякчасна була побож- ність Шевченка в цілому його життю, це нехай посвідчить нам найліпше сам він як свіжий ще рекрут-заточенець із Орської кріпости в р. 1847:

„Мені тринадцятий минало,
 Я пас ягнота за селом.
 Чи то так сонечко сияло,
 Чи так мені чого було —
 Мені так любо, любо стало,
 Неначе в Бога!..
 Уже прикликали до паю,
 А я собі у буряні
 Молюся Богу, і не знаю
 Чого маленькому мені
 Тоді так приязно молилось,
 Чого так весело було.
 Господне небо і село,
 Ягня, здається, веселилось
 І сонце гріло, не пекло.“

І не дайся, дорогий земляче, одурити те- пер більшовицьким чи іншим мудрагелям, які з Шевченка роблять собі нині апостола т. зв.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНСІОНІВ!

Всіляка обстановка для пансіонів

ПАВЛИНА ЛЯНДАВ

СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ,
 ЛЯМП ЕЛЕКТР. І НАФТОВИХ

та випозичальня начиння на шлюб і забави
 Львів, вул. Казимира Великого 17.

Два духовні концерти.

Дня 9. ц. м. відбувся концерт з духовних творів наших композиторів т. зв. золоті доби, улаштований Т-вом „Львівський Боян“ у церкві св. Спаса. На програму зложилися мало знані два твори Дм. Бортнянського: 1) Господь пр- шчєніє моє і 2) Милости Твоя Господи; два твори Березовського: Во всю землю і Не отвер- жи мене та твір Веделя: Гласом моїм. Концерт був цікавий і всі твори виведено гарно в над- звичайно акустичній церкві під дир. І. Охримо- вича. Особливе враження зробив прекрасний концерт „Не отвержи мене“. За мала реклама стягнула мало слухачів. Дивно, що з кругів ду- ховенства крім місцевих священників не було нікого.

Дня 17. ц. м. улаштував хор питомців Ду- ховної Семінарії духовний концерт у семіна- рийській церкві. Відспівано: Дегтярева: Поми- луй мя Боже, Архангельського: Помилуй день страшний, Бортнянського: 1) Возведох очи мої, 2) Услыши Боже глас мой і 3) Скажи ми Госпо- ди та твори двох чужих авторів: Корданса: Христе Спасе і Мартінія: Сумна душа аж до смерті. — Найкраще вийшли твори Дегтярева й Архангельського, підчас коли творів Бортня- ського, знаних і доволі часто співаних, не виве- дено як слід. Передовсім деякі місця перерізки а мішаного хору на мужеський потребують по- правок; але більшою хибкою виконання було не- вірне пристосування темпа; всі футу в творах Бортнянського були за повільні; не можна зі- скорого темпа робити зовсім повільне. Добір солістів теж не був щасливий, бо голоси не рів- новажились і не конче чисто інтонували (особ- ливо тенор). Оба твори чужих авторів не ефек- товні і далекі від краси інших виконаних творів. Хор у цілості (при слабо обладжених ба- сах) звучав гарно, вирванню й вишкочено.

Мельман

„безбожництва“. А навіть не дайся абаламути- ти й деяким тут і там принагідним висловам самого поета, як от напр. із т. зв. ідилії „Якби ви знали, паничі“ з р. 1850:

„Мені аж страшно, як згадаю
 Оту хатину край села.
 Такі, Боже наш, діла
 Ми творимо у нашім раю,
 На праведній Твоїй землі!
 Ми в раю пекло розвели,
 А в Тебе другого благаєм.
 З братами тихо живемо,
 Лани братами оремо,
 І їх сльозами поливаєм.
 А може й те ще... Ні, не знаю,
 А так здається. Сам еси...“
 (Бо без Твоєї, Боже, волі
 Миб не нудились в раю?) годі!
 А може й сам на небеси
 Смієшся, батечку, над нами
 Та може радишся з панами,
 Як править миром!..“

Тут поет, очевидно, висловлює терпко тільки своє велике невдоволення і пересерде з приводу тої дивної і незрозумілої для нього негідності, яка все і всюди в людським життю була, е і далше буде між ідеалами та фак- том, тільки дуже недосконалим у життєвій практи- ці людським осягом.

То є своєю дорогою найтрудніша і вічно свіжа та актуальна філософська (а можна і сказати: рівночасно соціологічна й етична і релігійна) проблема. Теоретично Шевченко її собі не розв'язав таки мабуть і до самої своєї смерті, як то видно з кількох його поезій з останнього року його життя, напр. „Гими чер- нечий“ (з 20. VI. 1860) або з крицевого корот- кого епіграму (з 5. XI. 1860):

„І день іде, і ніч іде...
 І голову схопиши в руки,
 Дивуєшся: чому не йде
 Апостола правди і науки!“
 (Докінчення буде).

*) Треба догадатися: „лише тому“.

*) Т. зв. тут на отой валіж прогнаний землі.

На лікуванні у Голоску Великім.

Втомлений злосудними турботами і виснажений працею у школі, я рішився цього року на шеститижневу відпустку для одужання.

Де її провести? В хаті, серед оточення, де живем постійно, де гамір дітей перериває тишу чи вибратись у світ, змінити атмосферу, відпочити насправду і лікуватись? Я вибрав санаторію в Голоску Вел. Признаюсь я їхав туди з деякою неохотою, бо так мало чув про цю санаторію і майже нічого не читав про неї в українській пресі.

Вже здалека, серед гарних соснових лісів, що простягаються до Брюхович, на львівсько-томашівським підгір'ї замаячили павільони. Перше враження добре і стало мені якось легко на душі, але як там усередині? Зголошуюсь у дискурного лікаря д-ра Блажковського; віддалі внутрішніх хоріб. — Всюди чистенько, гарно, тривітно.

Великі вікна, що виходять на полудне відскакують у привітні кімнати сонце і радість. Перед вікнами веранда до сонячних нагрівань, далі сад і дорога до Льова. На другий день д-р Бачекес, якого цікавить моє одужання та самопочуття, довідуюсь про початок і розвиток санаторії в Голоску. Небагато минує 34 роки, як за починком д-ра Т. Янішевського повстало „Львівське Товариство Боротьби з Туберкульозом“. Воно й почало перше організовані весті пропаганди боротьби з тим найстрашнішим ворогом людства. Ця переважна праця закінчилась повним успіхом і в році 1908. повстала перший диспансерій у Львові при вул. Панській для хорих на сухоти. Громадянство зложило 10.000 кор., місто Львів відступило Товариству 2-моргову площу і дня 11. липня 1909 р. у вивозчених від Червоного Хреста двох бараках відкрили це заведення, де лікувалося 28 хорих. Так повсталася санаторія в Голоску Вел.

Щойно в 1923 році санаторію в Голоску відновлено і розбудовано. Найбільшою журбою Т-ва було, щоб хорі могли лікуватись і в зими. Від 1927 р. було в санаторії 66 ліжок, в тім 42 цілорічні. Місто Львів надає Т-ву ще 11 моргів землі-ліса і тепер починається праця над дальшою розбудовою санаторії. Тепер є п'ять павільонів, чотирьох постійних лікарів, п'ять сестер-опікунок, 152 ліжка, у цьому 98 чинних цілнн рік.

Мій павільон зветься „Ворожкою“, другий це „Закопане“ для тяжко хорих на витверту туберкульозу. Оба павільони дерев'яні, гарно утримані роблять симпатичне враження. Доминує т. зв. „Новий Павільон“, мурований, дво-поверховий, у половині три-поверховий. Кожна кімната купається в світлі, все модерно вишнунване. „Лісний Павільон“ відкритий тільки в літі і коло нього малесенький на осі, що його в міру потреби накручують у той чи інший бік.

Директором і примарієм санаторії у Голоску Вел. є д-р Л. Венжиновський у Львові, що тричі в тиждень приїжджає тут; докладно все перевіряє і відвідує всіх пацієнтів. Людина дуже симпатична, на полі боротьби з туберкульозом невтомна. Ходять чутки, що колись і його вчедимася ця страшна недуга і він зів'я з нею боротьбу на життя і смерть.

Не можна поминути такої енергійної та симпатичної людини як д-р Красовська. Вона тут не тільки лікує хорих, працює в лабораторії, але й адмініструє заведення. Її відвідини у хорих викликають радість на лиці та надію, що ця їх мука-хвороба мусить раз скінчитися.

Одне тільки побажання: щоб у рядах персоналу заведення було більше українців, бо на 42 є їх тільки 3, а це таки трохи замало.

Більшість лікуванців у „Ворохті“ жінки — мужчини тяжко хорих найбільше на „Закопанім“. Яка пята частина лікуванців це інтелігенти — решта здебільша робітники, яких сюди спрямовує Суспільна Опіка.

З чогож ця санаторія утримується і розбудовується? Субвенція міста Львова невелика, оплати пацієнтів ледви вистарчають на їх прохарчування і лікування. „Львівське Т-во Боротьби з Туберкульозом“ видало марки по 5 і 10 сот. і продаж тих більша або менша рішає про майбутнє Голоска і його дальшу розбудову.

Кожна установа, всі школи в часі місяця „Боротьби з Туберкульозом“ повинні зайняти продажом таких марок, щоб не дуже не мусили чекати по 2—3 місяці на місце у санаторії.

У спокою і найкращому настрою я прожив у Голоску повних 6 тижнів. і там набрав не тільки сил, але й охоті та бадьорости до праці. Подбати за одужання та добрий настрій усім недужим повинні всі, що колись не дуже жалі.

Дмитро Жук.

Запропастили народне добро.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІ.

Тема, яку започаткував п. О. Онисько в „Ділі“ під цим наголовком, нас бориславян дуже цікавить. По 10 роках безконтрольної господарні народнім майном, по цілковитому знищенні та адеморалізуванні всіх ще здорових решток, фундатор ставить аж надто скромний природний запит, чи добре ульковував він свій хлібно-зінний дар. На це потішає його о. І. Ліщинський, б. парох Борислава („Діло“ з 27. III. 1. р.), що майном цим опікується т-во „Українська Захоронка“, з чого виходить, що з даровизною п. Ониська все в найкращому порядку. А в дійсності є зовсім інакше і певно не по бажанням п. фундатора.

Перш за все т-во „Українська Захоронка“, гочніше „Руска Захоронка“ бо так дійсно це т-во ще до нині називається як 40 прц уділовець у Народнім Банку в Бориславі мало за своєю пайку рівно один голос, як це діється у кожній кооперативі. Такий самий один рівновартісний голос мав і кожний той, що для позички зложив на уділ 1.50 зол. (п. Р. К.).

В тім стані т-во „Руска Захоронка“ на хід справ над площею п. Ониська не мало ніякого впливу. Кооператива мала свої кермуючі органи, а саме: головою Нада. Ради був майже весь час б. парох о. Іван Ліщинський, який разом з Нада. Радою іменував головним директором Ілька Яворського, що був директором увесь час від оснування до кінця 1936. р. Ніхто інший, лиш вони оба відповідалі за повне банкрутство веденої ними кооператива, когру, як радко коли, в основах прекрасно вивірено. Дістала вона площу від п. Ониська, готовий дім від п. Сасика і готівку до обороту від громадянства.

Каже о. Л., що „управа зробила помилку, розбудовуючи дім Банку“ (Народній Дім). Не управа, але Надаірна Рада за головуства о. Л-го. Коштувати це мало, майже 50.000 зол. На мн рахунок кошти будови обтяжили кооперативу на 27.000 зол. А саме: перші добування поклито

чиншом кіна і лишилися довгу 10.000 зол. (так все представляли на З. Зборах Банку). Другу добування ухвалила Н. Рада на 13.000 зол. Додаю ще 4.000 зол на викінчення згубша, яке перевела управа на власну руку без дозволу Н. Ради.

Стверджую, що ці добування давно вже могли бути заплачені хочби самим чиншом з кіна. Бож і каже о. Л., що „чинш давав початково 8.000 зол і впав на 3.000 зол. річно“, то це робить за 9 літ квоту 45.000 зол., якою можна було все сплатити і з відсотками. Навіть коли взяти під увагу, що умова з кіном, яку робили о. Л. як голова і І. Яворський як директор, не є така знаменита, коли кіно за останній рік заплатило за салю на 400 місць, операторню, балькон, 2 почекальні і т. д. всього аж 1721.90 зол. згідно з контрактом, заключеним на 4 роки, то все таки кошти добування могли бути і цим покриті. Таку світлу умову зробили господарі народнього майна, внаймаючи прекрасний об'єкт за ціну 3-кімнатного мешкання в Бориславі.

Каже о. Л., що субвенції від громад „досвідство зовсім посчеркало“. Це неправда. Субвенції ввесь час були і є ще до нині. Право побирати субвенції з громад узурпував собі І. Яворський і з цих грошей перед ніким не розчисляється, не вважаючи на численні зазивні усті й у часописах. Були часи (1931-2 р.), коли всі товариства зрікалися субвенцій у користь Народнього Банку, щоб його „санувати“. Сама чит. „Просвіти“ в той спосіб має аж 2.000 зол. на уділ у збанкрутованому Банку.

І. Яворський всякі труднощі Банку заспокоював субвенціями. Передостанню ліцитацію Народнього Дому рятував також субвенцією 500 зол. з „Підойми“ в Дрогобичі.

Дивлю, що о. Л. береться дурити людей, будьто би „Зембанк ненадійно зліщитував Народній Дім“. Так голова Нада. Ради це добре знає, що в цій справі почав Зембанк скарги вже 2 IX. 1932 до ч. ЦВК 2309/32; екекція на

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 79. Пятниця, 20 (8) квітня 1888.

„І ОЧЕВИДНО РУСИН...“

У звідомленні з засідання віданського парламенту „Діло“ пише м. і.: „Проти бюджету при геральній дебаті зголосилося 35 промовців, німці і чехи д-р Грегр, д-р Герольд, д-р гр. Кавенц, д-р 7 промовців, пару німців, двоох старо-чехів, руку Лупул і очевидно один русин — о. Озаревич. З „проти“ — знак недоволення їх з їх нинішнього положення“.

ГРУЗИНСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ

„3 ріжних сторін повідомлюють тепер, що в Росії справді вирішили дальше висилати військо на астрійську границю і в першу чергу призначили до цього 19-ту (навазську) дивізію. Одначасно повідомлюють з Яс, що згідно з вістками, які надійшли туди з Одеси, на Кавказі проявився якийсь сепаратистичний рух, яким кермує грузинська аристократія. У Тифлісі, Ставрополі та Кутаїсі арештували багато осіб. З весною мала царська родина їхати на Кавказ, але внаслідок цього руху занекали ці подорожі“.

СЕЛЯНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУМУНІ

„Донедавна порохобня селли охоплювала ці розмірно невеликі простори, бо околицю коло Урлені, заселену 100.000 душ. Нині повідомляють про заворушення селли щораз загрозливіші готувати навіть цілу країну. Два великі повіти, авицький та ільфівський, що займають великий простір землі між рікою Яловицею і Дунаєм, зворушилися зовсім. Селли нападають на бояр і грабують. Уряд стягас військо з усіх сторін і послав збунтовані сторони. Багато бояр і арендаторів утікає до Букарешту“.

БАВИЛОНСЬКА ВЕЖА

В новинах читаємо: „Вавилонську вежу, яку будують у Парижі на виставу 1889 р. до висоти 11 поверхів, витягнули вже на 100 метрів вгору. Найбудови обрахований на 8—10 мільонів франків з чого уряд причиняється сумою півтора мільонів (Не треба хіба додавати, що це мова про відому вежу Айфля у Парижі, високу на 300 метрів)“.

КРОВАВИЙ СНІГ

„Кровавий сніг упав в ошмянському повіті (Віленщина) дня 16-го і 18-го марта при морозі 21 ступня. В обох тих днях падав він по пів години і крив землю на просторі чотиримильової дуни і кривавою плахтою. Коли сніг зібрався з мису і вистопився, залишив по собі ніжку рожеву смугу“.

Нар. Домі почалася 16. IV. 1934 до II Км 907/34; перша ліцитація відбувалася 12. IV. 1936 і щойно 19. IV. 1937. до II Км 2303/37 п'ятьох роках тягання Зембанк переміг за цю ділячку. І це все для голови Нада. Ради невідомо!

Цікаве також, за які довги продав Народній Дім. Чи за „позичку 2.000 дол.“? Прохи інакше. Письмо Зембанку ч. 13779/37 вказує, що за такі довги: векслі пп. М. Шиндлера, А. Бесараба й О. Волянського, про які відомо, що ті пп. свої довги до Народнього Банку вирівняли, векслі з поворотом не дістали та проте їх довг фігурує як неуморені. І Кузан з Губич такий свій довг аж даві зрівняв, однак ще все „винен“ і за це зацікавлено Народній Дім. Далі П. Драган каже, що він в Банку нічого не зичив і нічого Банку не винен, а вкінці має Зембанк претенсії за які на 483 дол. з 5. VII. 1932, на 112.50 дол. з 1. IV. 1931 і на 224 дол. з 26. VI. 1931 з підписом о. І. Ліщинський, І. Яворський. Було б дивно, щоб о. Л. дав уже раз на це улокументоване а не голословне вяснення.

Вже 1. XII. 1934 оцінено Народній Банк за 56.618.60 зол. Однак Народній Банк за цю до самого остатку у вартості 168.000 зол. так лише можна було рятуватися перед банкрутством, а конкурсу о. Л. та І. Яворський ділились (прокураторі). У цій позиції пропадає Народнього майна на 112.000 зол.

На гіпотечі допустив Банк до об'єкту 57.993 зол., а разом з коштами з відсотків кругло 81.000 зол. Дім продано на ліцитацію 41.000 зол., то шкода, яку понесли люди в акційні вірители, сягає 40.000 зол. Чи ж це не родне майно?

А вірители із шадливих векселів? Чи теж на квоту кільканадцять тисяч. Між ними, колись визначні патріоти, які у своїй нужді, як нпр. п. Макаренкова, давали гроші в гранті в Перемишлі. Кооп. „Киличка“ давала гроші, що ввесь свій капітал має у Народньому Банку. Де те все Банк подів? Чи такса не в будівку? Хіба ні.

„В додатку довжники не сплачували гроші“ Отче голово і світла дирекція! Хіба ж 2.332 дол. 70 сот. та це дві ваги грошей?

На лікуванні у Голоску Великім.

Втомлений злосудними турботами і виснажений працею у школі, я рішився цього року на шеститижневу відпустку для здоров'я.

Де її провести? В хаті, серед оточення, де живем постійно, де гамір дітей перериває тишу чи вибратись у світ, змінити атмосферу, відпочити насправді і лікуватись? Я вибрав санаторію в Голоску Вел. Признаюсь я їхав туди з деякою неохотою, бо так мало чув про цю санаторію і майже нічого не читав про неї в українській пресі.

Вже адалма, серед гарних соснових лісів, що простягаються до Брюхович, на львівсько-гомишівським підгір'ї замахали павільони. Перше враження добре і стало мені якось легко на душі, але як там усередині? Зголошуюсь у джурного лікаря д-ра Блажковського; відділ внутрішніх хоріб. — Всюди чистоенько, гарно, приємно.

Великі вікна, що виходять на полудне випускають у примітні кімнати сонце і радість. Перед вікнами веранда до сонячних нагрівань, дає сад і дорога до Льова. На другий день д-р Бачекес, якого цікавить мій здоров'я та самопочуття, довідуюсь про початок і розвиток санаторії в Голоску. Небагато минає 34 роки, як за починком д-ра Т. Янішевського повстало „Львівське Товариство Боротьби з Туберкульозом“. Воно й почало перше організоване вести пропаганду боротьби з тим найстрашнішим ворогом людства. Ця переважна праця закінчилась повним успіхом і в році 1908. повстає перший диспансарій у Львові при вул. Панській для хоріб на сухоти. Громадянство зложило 10.000 кор., місто Львів відступило Товариству 2-моргову площу і дня 11. липня 1909 р. у вищезгаданих від Червоного Хреста двох барнаках відкрив це заведення, де лікувалося 28 хоріб. Так повстала санаторія в Голоску Вел.

Щойно в 1923 році санаторію в Голоску відновлено і розбудовано. Найбільшою журбою Т-ва було, щоб хорі могли лікуватись і в зимі. Від 1927 р. було в санаторії 66 ліжок, в тім 42 щорічні. Місто Львів надає Т-ву ще 11 моргів землі-ліса і тепер починається праця над дальшою розбудовою санаторії. Тепер є п'ять павільонів, чотирьох постійних лікарів, п'ять сестер-опікунок, 152 ліжка, у цьому 98 чинних цілий рік.

Мій павільон зветься „Ворожкою“, другий це „Закопане“ для тяжко хоріб на втверту туберкульозу. Оба павільони дерев'яні, гарно утримані роблять симпатичне враження. Домінує т. зв. „Новий Павільон“, мурований, дво-поверховий, у половині три-поверховий. Кожна кімната купається в світлі, все модерно вишнунване. „Лісний Павільон“ відкритий тільки в літі і коло нього малесенький на осі, що його в міру потреби накручують у той чи інший бж.

Директором і примарієм санаторії у Голоску Вел. є д-р Л. Венгжинівський у Львові, що тричі в тиждень приїжджає тут; докладно все перевіряє і віддає всіх пацієнтів. Людина дуже симпатична, на полі боротьби з туберкульозом нестомна. Ходять чутки, що колись і його вчепилася ця страшна недуга і він звів з нею боротьбу на життя і смерть.

Не можна поминути такої енергійної та симпатичної людини як д-р Красовська. Вона тут не тільки лікує хоріб, працює в лабораторії, але й адмініструє заведення. Її відданість у хоріб викликають радість на лиці та надію, що ця їх мука-хвороба мусить раз скінчитись.

Одне тільки побажання: щоб у рядах персоналу заведення було більше українців, бо на 42 є їх тільки 3, а це таки трохи замало.

Більшість лікуванців у „Ворожці“ жінки — мужики тяжко хоріб найбільше на „Закопанім“. Яка пята частина лікуванців це інтелігенти — решта здебільша робітники, яких сюди спрямовує Суспільна Опіка.

З чогож ця санаторія утримується і розбудовується? Субвенція міста Львова невелика, оплати пацієнтів ледви вистарчають на їх прохарчування і лікування. „Львівське Т-во Боротьби з Туберкульозом“ видало марки по 5 і 10 сот. і продаж тих більша або менша рішає про майбутнє Голоска і його дальшу розбудову.

Кожна установа, всі школи в часі місяця „Боротьби з Туберкульозом“ повинні зайняти продажом таких марок, щоб недужі не мусили чекати по 2—3 місяці на місце у санаторії.

У спокою і найраціоному настрою я прожив у Голоску повних 6 тижнів. і там набрав не тільки сил, але й охоти та бадьорости до праці. Подбати за здоров'я та добрий настрій усім недужим повинні всі, що колись нещодавжали.

Дмитро Жук.

Що писало „Діло“ 50 р.в тому.

Ч. 79. Пятниця, 20 (8) квітня 1888.

„І ОЧЕВИДНО РУСИН...“

У звідомленні з засідання віденського парламенту „Діло“ пише м. і.: „Проти бюджету при ріжних відтинках ліній, словінець Грелорес, млада чехи д-р Грегг, д-р Герольд, д-р гр. Кавіц, д-р Ангелі і гр. Ланзанський. За бюджетом зголосили Лупул і очевидно один русин — о. Озаревич. З погляду на записався ані один до голосу, ані „за“ ані „проти“ — знак незадоволення їх з їх нинішнього положення“.

ГРУЗИНСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ

„З ріжних сторін повідомляють тепер, що в Росії справді вирішили дальше висилати війська на південну територію і в першу чергу призначили до цього 19-ту (казнаську) дивізію. Одночасно повідомляють з Яс, що згідно з вістками, які надійшли туди з Одеси, на Кавказі пролягли лінійні сепаратистичний рух, який кермує грузинська аристократія. У Тифлісі, Ставрополі та Кутаїсі арештували багато осіб. З весною мала царська родина їхати на Кавказ, але внаслідок цього руху задержали її по дорозі“.

СЕЛЯНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУМУНІ

„Донедавна ворохобні селяни охоплювали ці розмірно невеликі простори, бо околиці коло Урнені, заселені 100.000 душ. Нині повідомляють, що заворушення селян щораз загрозливіші готувати навіть цілу країну. Два великі повіти, яловіцький та Ільфісський, що займають великий простір землі між рікою Яловицею і Дунаєм, заворушили зовсім. Селяни нападають на болі і грабують. Уряд стягає війська з усіх сторін і послав забунтовані сторони. Багато болі і арендаторів утік до Букарешту“.

ВАВИЛОНСЬКА ВЕЖА.

В новинах читаємо: „Вавилонську вежу, яку будують у Парижі на виставу 1889 р. до висоти 3 поверхів, витягнули вже на 100 метрів вгору. Висота будови обрахований на 8—10 мільйонів франків, а чого уряд причиняється сумою півтора мільйонів. (Не треба хіба додавати, що це мова про відому вежу Айфля у Парижі, високу на 300 метрів).“

КРОВАВИЙ СНІГ.

„Кровавий сніг упав в ошмянському повіті (Волонщина) дня 16-го і 18-го марта при морозі 28 ступнів. В обох тих днях падав він по пів години і в криху землю на просторі чотиримильного луча між кровавою плахтою. Коли сніг зібрався в якусь стопу, залишив по собі ніжну рожеву смугу“.

Запропастили народне добро.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

Тема, яку започаткував п. О. Онисько в „Ділі“ під цим наголовком, нас бориславян дуже цікавить. По 10 роках безконтрольної господарки народним майном, по цинковитому знищенні та здеморалізуванні всіх ще здорових решток, фундатор ставити аж надто скромний прилюдний запит, чи добре улюблював він свій дієсно княжий дар. На це потішає його о. І. Ліщинський, б. парох Борислава („Діло“ з 27. III. д. р.), що майном цим опікується т-во „Українська Захоронка“, з чого виходить, що з даровизною п. Ониська все в найкращому порядку. А в дійсності є зовсім інакше і певно не по бажанням п. фундатора.

Перш за все т-во „Українська Захоронка“, точніше „Руска Захоронка“ бо так дійсно це т-во ще до нині називається як 40 прц у діло-вещ у Народнім Банку в Бориславі мало за свою пайку рівно один голос, як це діється у кожній кооперативі. Такий самий один рівновартісний голос мав і кожний той, що для позички зложив на уділ 1.50 зол. (п. Р. К.).

В тім стані т-во „Руска Захоронка“ на хід справ над площею п. Ониська не мало ніякої-сенячого впливу. Кооператива мала свої кермуючі органи, а саме: головою Нада. Ради був майже весь час б. парох о. Іван Ліщинський, який разом з Нада. Радою йменував головним директором Ілька Яворського, що був директором увесь час від оснування до кінця 1936. р. Ніхто інший, лиш вони оба відповідали за повне банкрутство веденої ними кооперативи, котру, як рідко коли, в основах прекрасно знімовано. Дістала вона площу від п. Ониська, готовий дім від п. Сасіна і готівку до обороту від громадянства.

Каже о. Л., що „управа зробила помилку, розбудовуючи дім Банку“ (Народний Дім). Не управа, але Надірна Рада за головодства о. Л-го. Коштувати це мало, майже 50.000 зол. На мій рахунок кошти будови обтяжили кооперативу на 27.000 зол. А саме: першу добудівку покрито

чиншом кіна і лишилося довгу 10.000 зол. (так все представляли на З. Зборах Банку). Другу добудівку ухвалила Н. Рада на 13.000 зол. Додаю ще 4.000 зол на викінчення згубша, яке перевела управа на власну руку без дозволу Н. Ради.

Стверджую, що ці добудівки давно вже могли бути заплачені, хочби самим чиншом з кіна. Бо ж і каже о. Л., що „чинш давав початково 8.000 зол і впав на 3.000 зол, річно“, то це робить за 9 літ квоту 45.000 зол., якою можна було все сплатити і з відсотками. Навіть коли взяти під увагу, що умова з кіном, яку робили о. Л. як голова і І. Яворський як директор, не є така знаменита, коли кіно за останній рік заплатило за салю на 400 місць, операторню, балюкон, 2 почекальні і т. д. всього аж 1721.90 зол. згідно з контрактом, заключеним на 4 роки, то все такі кошти добудівки могли бути і цим покриті. Таку світлу умову зробили господарі народнього майна, винаймаючи прекрасний об'єкт за ціну 3-кімнатного мешкання в Бориславі.

Каже о. Л., що субвенції від громад „доевідство зовсім посчеркало“. Це неправда. Субвенції ввесь час були і є ще до нині. Право побирати субвенції з громад узурпував собі І. Яворський і з цих грошей перед ніким не розчислюється, не вважаючи на численні записки устні й у часописах. Були часи (1931-2 р.), коли всі товариства зрікалилися субвенцій у користь Народнього Банку, щоб його „санувати“. Сама чит. „Просвіти“ в той спосіб має аж 2.000 зол. на уділ у збанкрутованому Банку.

І. Яворський всякі труднощі Банку заспокоював субвенціями. Передостанню ліцитацію Народнього Дому рятував також субвенцією 500 зол. з „Підойми“ в Дрогобичі.

Дивлю, що о. Л. береться дурити людей, будячи би „Зембанк ненадібно зліщитував Народний Дім“. Таж голова Нада. Ради це добре знає, що в цій справі почав Зембанк скарги вже 2. IX. 1932. до ч. ЦВВ 2309/32; ескеуція на

Нар. Домі почалася 16. IV. 1934 до II Км 907/34; перша ліцитація відбувалася 12. I. 1936 і щойно 19. IV. 1937. до II Км 250/37 і п'ятих роках тягання Зембанк перевів ліцитацію, і це все для голови Нада. Ради невідомо!

Цікаве також, за які довги продав Народний Дім. Чи за „позичку 2.000 дол.“? Трохи інакше. Письмо Зембанку ч. 13779/37 містить, що за такі довги: векслі пп. М. Шиніна А. Бесараба й О. Волянського, про які вказано, що ті пп. свої довги до Народнього Банку ввіривали, векслі з поворотом не вказано та проте їх довг фігурує як неуморені. Н. Кузан з Губич такий свій довг аж ділі ввірив, однак ще все „винен“ і за це залишався Народний Дім. Далі П. Драган каже, що в Банку нічого не значив і нічого Банку не винен, а вкінці має Зембанк претенсії за векслі на 483 дол. з 5. VII. 1932, на 11250 дол. з 19. IV. 1931 і на 224 дол. з 26. VI. 1931 з підписом о. І. Ліщинський, І. Яворський. Було добре, щоб о. Л. дав уже раз на це удокументовані, а не голословне висношення.

Вже 1. XII. 1934 оцінено Народний Дім на 56.618.60 зол. Однак Народний Банк аж до самого остатку у вартості 168.000 зол. і так лише можна було рятувати перед банкрутством, а конкурсу о. Л. та І. Яворського дуже в'яється (прокураторі). У цій позиції пропав Народнього майна на 112.000 зол.

На гіпотезі допустив Банк до об'єкту 57.993 зол., а разом з коштами й вціновано кругло 81.000 зол. Дім продано на ліцитації за 41.000 зол., то шкода, яку понесли ліцитаційні вірители, сягає 40.000 зол. Чи ж це не народне майно?

А вірители із шадних вкладок? Чи теж на квоту кільканасті тисяч. Між ними єди, колись визначити патріоти, інші у крайній нужді, як впр. п. Макаренкова, адвок. на гранті в Перемишлі. Кооп. „Кипичка“ змилу, що ввесь свій капітал має у Народньому Банку. Де те все Банк подіє? Чи також на добудівку? Хіба ні.

„В додатку дожники не спазкували. Рівнів.“ Отче голово і світла дирекції! Хотіли 2.532 зол. 70 сот. та це при вашій господар-

Весняні новини

в паризькій БІЖУТЕРІЇ, шпирлих ТОРБИНКАХ,
ПАРАСОЛЬНАХ і ін. поручає християнська фірма
"Віжон" — Тадей Слвінський
Львів, ул. Нілінського 2.

на один лик. Зрештою ви добре знали, кому давали позички, бо навіть постерунковим та іншим нечленам сусідам.

Отже не диво, що при такій господарії падає і Яворський щораз частіше в конфлікт з прокуратурою. Річні покривденні часті повідомляють про цю "опіку народним добром", а останнє слідство до ч. С. 61/37 ще не скінчене і кажуть, що скінчиться актом обвинувачення. Навіть терпеливий Р. С. У. К. (ч. 116/37) зробив донесення до прокуратури з еп. 189 к. к.

А з тим "моральним наглядом" над захопленою ліпше було не зачинати. О. І. Ліщинський, "довголітній голова", є засуспендований владику і не вільно йому правити Служби Божої. Нинішній голова Р. З.—ки І. Яворський скаржить до суду за образу словом "хрунь" (III. Ка 1037/37, вирок 4 тижні), а пускає плазми слова тої самої жінки "злодій — ти вкрав". Не даром "Слово Народове" з 26. III. ц. р. так хвалить о. Ліщ.—ого і "Руску Захоронку". Про фінансову справу захоронки старється в цілості Христ. Громада, але в той час "моральний нагляд" виставляє несклі, які йдуть до протесту, а домок, що лишився ще захоронці з фундації п. Ониська, вічно стоїть перед ліцитацією. Це моральне? А зрештою "Руска Захоронка", на жаль, не має навіть права до цього нагляду, бо на основі статуту Фондації Християнської Громади ім. маршала Пилсудського має його виконувати комітет, затверджений Фондацією.

Инж. Іван Озаркевич.

Від Ред.: Цей лист містить очевидно на відповідь автору. При цьому зауважуємо, що в справі помилки цієї статті інтернаціоналізм у нас кількох років тому промадав — устатку і на шкємі.

Кантон збомбардований.

З Ганков повідомляють, що 51 японських літаків збомбардувало Кантон; 36 осіб убитих, 142 ранені. Це найповажніша атака японських повітряних сил на Кантон.

Японські перемоги на півночі.

Війська, що ведуть наступ у південній частині провінції Шансі звели минулої суботи 3-годинну завзяту битву у горах біля Вусіану

є китайськими військами в силі 10.000 людей. Китайці відступили в паніці, лишаючи на полі бою понад 2.000 вбитих і ранених. Одночасно японці розбили наглим нападом китайську частину в силі понад 500 людей з 132 дивізії. Цей відділ намагався зробити наступ над Жовтою рікою. Японці захопили великі припаси воєнного матеріалу.

Нові дипломатичні представники в Римі.

Мусоліні прийняв у Венецькій Палаті нового німецького посла фон Макензена і відбув довшу нараду з ним.

У понеділок рано причалив до Неаполю на японському кораблі посол Манджурії при італійському уряді Сулячін.

Нова змова проти Сталіна і Ворошилова.

Арештування сімох генералів у Москві.

До Риму надійшли вістки з Москви, що в Сесіях арештували знову сімох генералів, які стануть перед військовим судом за планований переворот на Сталіна і Ворошилова. Один з ареш-

тованих генералів зізнав, що підчас військової ревії на 1. травня ц. р. задумували кинути бомбу на Сталіна і Ворошилова.

Д-р ІВАН КОПАЧ.

Наша релігійна музика.

(з нагоди духовного концерту "Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

Так можемо вірити й надіятися враз із нашим великим Шевченком:

"Орю

Свій переліг, убогу ниву,
Та сию слово: добрі жнива
Колось то будуть!"

Він орав та ще й приспівував собі 5. X. 1860, п'ять місяців перед своєю смертю, що наступила вже 26. II. 1861 (обі дати по новому стилю):

"Орисай ти, моя ниво,
Долом та горою;
Та засійся, чорна ниво,
Волею ясною!
Орисай ти, розвернися,
Поле розстелися,
Та посійся добрим житом,
Долею полийся!
Розвернисяж на всі боки,
Ниво, десятино!
Та посійся не словами,
А розумом, ниво!
Вийдуть люде жито жати —
Веселі жнива!
Розвернисяж, розстелисяж,
Убога ниво!"

Так і ми співаймо собі з нашим великим поетом і — надіймося. А він твердо надіявся на старозавітним пророком Ісаєю (по ньому р. 700 пер. Хр.), прочитавши його XIV. главу (25. III. 1859):

"Тоді як, Господи, святая
На землю правда прилетить
Хоч на годиночку спочить,
Незрячі прозрять, а кривий
Мов серія з гаю помайнують;
Ними отверзуться уста,
Прорветься слово як вода.
І дуб-пустиня неполята

Сцілющою водою вмиа
Прокинеться і потечуть
Веселі ріки, а озера
Кругом гаями поростуть,
Веселим птаством оживуть..."

А як свіжий салдат-засланець "На Різдво" (24. XII. 1848) писав своєму сердечному другові Лазаревському з острівця Кос-Арала на Аральському озері в далекій пустинній Туркестані:

"Щож діяти маю?
Треба вмерти, так надія.
Брате, не вмирає."

А три роки перед тим ще на Україні виспівує собі в поемі "Кавказ" (датований: Переяслав 18. XI. 1845) свою непохитну віру:

"Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля;
І неситий не вноре
На дні моря поля;
Не скує душі живої
І слова живого,
Не понесе слави Бога,
Великого Бога!"

А яка глибока і повсякчасна була побожність Шевченка в цілому його житті, це нехай посвідчить нам найліпше сам він як свіжий ще рекрут-заточенець із Орської кріпости в р. 1847:

"Мені тринадцятий минало,
Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сияло,
Чи так мені чого було —
Мені так любо, любо стадо,
Неначе в Бога...
Уже прикликали до паю,
А я собі у буряні
Молюся Богу, і не знаю,
Чого маленькому мені
Тоді так приязню молилось,
Чого так весело було.
Господне небо і село,
Ягня, зляється, веселилось
І сонце гріло, не лежало."

І не дайся, дорогий земляче, одурити тебе більшовицьким чи іншим мудрагелям, які з Шевченка роблять собі нині апостола т. зв.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНСІОНІВ!

Всіляка обстановка для пансіонів

ПАВЛИНА ЛЯНДАВ

СКЛАД ШКЛА, ПОРЦЕЛЯНИ,
ЛЯМП ЕЛЕКТР. І НАФТОВИХ

та випозичальня начиння на шлюбні і забавні
Львів, вул. Казимира Великого 17.

Два духовні концерти.

Дня 9. ц. м. відбувся концерт з духовних творів наших композиторів т. зв. золоті доби, улаштований Т-вом "Львівський Боян" у церкві св. Спаса. На програму зложилися мало знамі два твори Дм. Бортнянського: 1) Господь прсвіщеніє мое і 2) Милости Твоя Господи; два твори Березовського: Во всю землю і Не отвержи мене та твір Ведені: Гласом моім. Концерт був цікавий і всі твори виведено гарно в надзвичайно акустичній церкві під дир. І. Охримовича. Особливе враження зробив прекрасний концерт "Не отвержи мене". За мала реклама стягнула мало слухачів. Дивно, що з кругів духовенства крім місцевих священників не було нікого.

Дня 17. ц. м. улаштував хор питомців Духовної Семінарії духовний концерт у семінарицькій церкві. Відспівано: Дегтярева: Помилуй мя Боже, Архангельського: Помилуй день страшний, Бортнянського: 1) Возведох очи мої, 2) Услыши Боже глас мой і 3) Скажи ми Господи та твори двох чужих авторів: Корданса: Христе Спасе і Мартінія: Сумна душа аж до смерті. — Найкраще вишили твори Дегтярева й Архангельського, підчас коли твори Бортнянського, знамих і доволі часто співалих, не виведено як слід. Передовсім деякі місця перерізані з мішаного хору на мужеський потребуєть поправок; але більшою хибною виконання було невірне пристосування темпа; всі футу в творах Бортнянського були за повільні; не можна зі скорого темпа робити зовсім повільне. Добір солістів теж не був щасливий, бо голоси не рівноважились і не конче чисто інтуївали (особливо тенор). Оба твори чужих авторів не ефектовні і далекі від краси інших виконаних творів. Хор у цілості (при слабо обсаджених басках) звучав гарно, вирівняно й вишукано.

Мельман

"безбожництва". А навіть не дайся збаламутити й деяким тут і там принагідним висловом самого поета, як от напр. із т. зв. ідиллі "Якби ви знали, паничі" з р. 1850:

"Мені аж страшно, як згадаю
Оту хатину край села.
Такі, Боже наш, діла
Ми творимо у нашім раю,
На праведній Твоїй землі!
Ми в раю пекло розвели,
А в Тебе другого благаєм.
З братами тихо живемо,
Лани братами оремо,
І їх сльозами поливаєм.
А може й те ще... Ні, не знаю,
А так здається. Сам еси...")
(Бо без Твоєї, Боже, волі
Миб не нудились в раю?) гої!)
А може й сам на небеси
Смієшся, батечку, над нами
Та може радийши з панами,
Як править миром..."

Тут поет, очевидно, висловлює терпко тільки своє велике невдоволення і пересерде з приводу тої динної і незрозумілої для нього негідності, яка все і всюди в людським житті була, є і далше буде між ідеалами та й тільки дуже недосконалим у життєвій практиці людським осягом.

То є своєю дорогою найтрудніша і вічно сміжа та актуальна філософічна (а можна би сказати: рівночасно соціологічна й етична і релігійна) проблема. Теоретично Шевченко її собі не розв'язав таки мабуть і до самої своєї смерті, як то видно з кількох його поезій з останнього року його життя, напр. "Гимн чернечий" (з 20. VI. 1860) або з крицевого короткого епіграму (з 5. XI. 1860):

"І десь іде, і ніч іде...
І голову скопчили в руки,
Дивуєшся: чому не йде
Апостола правди і науки!"

(Докінчення буде).

*) Треба догадатися: "дінити тому".

*) Т. зв. тут як отой нашій прегасній зомлі.

Волинське „вспулжице“.

(НЕ БАЙКИ, А ФАКТИ).

Нам пишуть:

Дня 7. IV. відбувся в с. Лопушні на Кре-
мянщині (недалеко від терену, де „працю-
ють“ латинські „місіонарі“) академія на честь
Тараса Шевченка, улажена аматорським гур-
том молоді. Намічене програмою вступне сло-
во виголосив один із поважніших та інтелі-
гентніших громадян с. Лопушна. Промову свою
уложив він не тільки розумно, а й виголосив її
майстерно. Закінчив її приблизно такими сло-
вами: „Складаємо Тобі, Батьку наш, ширий у-
країнський привіт (промовець поклонився в
поклон у бік Тарасового портрету) і присягаємо
(підніс руку) вірно берегти святі Твої заповіді
нале своє життя! Слава Кобзареві!“... Присутні
одногласно відповіли: „Слава!“.

Свідомість села й вияв його любови до
Шевченка не подобалися двом присутнім по-
ліціянтам (що сиділи тут у шапках, навіть під-

час „Заповіту“) і вони через соатиса наказа-
ли промовцеві зявитися до постерунку у Виш-
городі. Коли він дня 10. IV. зявився, то коман-
дир Мулярський накинувся на нього такими
культурними словами: „Веш, кому ти сен кла-
нял? — Ти сен кланял бандице — такому, як ти
сам! Ти веш, кім бил Шевченко? — То бил сві-
випас і льокай!“...

Далі командир назвав того селянина
„свиньов“ і „псем“, „слупем“ і „бандитов“ та
ін обіцяв йому „вирваць руде волос на голове“
(хоч він зовсім не є „рудий“, а ясний блондин)
і т. д. і т. д. Селянин мав таким чином нагоду
безплатно навчитися вищої культури — захід-
ної і латинської.

Пана генерала Кордіяна-Заморського про-
симо зацікавитися методами праці своїх під-
аних та їх відношенням до української люд-
ности на Волині.

О—са.

З українського життя у Чехословаччині.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА У ПРАЗІ.

Від кількох літ всякі більші українські на-
ціональні свята у Празі улажують окремо ріж-
ні групи. Цього року бажанням ініціаторів Кон-
тактного Комітету було звести всі групи україн-
ського громадянства разом. Але з одного боку
мабуть невилітний підхід до справи а може і за-
мала ширість ініціаторів, з другого за сильна
безкомпромісність „Української Громади“, коло
якої гуртуються студентські організації, емі-
грантські і підкарпатські, та „Просвіта“, що
репрезентує гетьовно підкарпаття, були причи-
ною, що заходи Контактного Комітету не мали
успіху. Цей Комітет створився місяць тому, але
через особистий його склад, на жаль, не увій-
шла туди досить велика група дуже чинних
організацій, об'єднаних в Центральному Союзі
українських організацій. Тому Шевченкові ро-
ковини святкували цього року у двох групах.

Дня 2. ц. м. „Українська Громада“ зі згада-
ними товариствами вшанувала Кобзаря кон-
цертом у великій залі „Унітарії“. Святкову про-
мову виголосив голова „Просвіти“ д-р С. Росо-
ва, а реферат про Шевченка ректор Україн-
ського Університету проф. Д. Антонович. Співав
академічний хор під проводом п. Гайдого. Вер-
хом успіху концерту були сольоспів молодод-
го, але відомого вже співака інж. Макаренка,
що має милозвучний і шляхотний тенор та до-
бре знаного публіци д-ра Гакена (баритон).
Оба мусіли співати наддатки та зібрали заслу-
жені оплески. Декламували: студ. Криванич і
студ. М. Ігнатинівна. Публіки було досить,
але могло бути більше. Велика частина старшо-
го громадянства відтягнулася від того свята з
уваги на відношення молоді до них.

Дня 9. ц. м. Контактний Комітет з Т-вом
„Чесько-українська взаємність“ уладили вели-
кий концерт в честь Шевченка, на який зій-
шло до пів тисячі українських і чеських
гостей. Але було дуже мало молоді з чеських
школ. На перед гарної і ясно освіченої салі се-
ред заліні поставили велике біле погруддя

Шевченка, прикрашене українськими і чеськими
прапорами. Програма добре складена, але за-
довга.

Публіка прийняла бурєю оплесків появу на
естраді великого приятеля українського народу
і знавця літератури, заступника голови „Чесько-
української взаємности“ проф. д-ра Ф. Тіхого,
що говорив про зацікавлення Шевченком серед
чехів, про що свідчать численні переклади його
творів на чеську мову.

По короткій, святковій промові проф. М.
Славинського виступив досить уже сильний хор
під проводом добре знаної п. Россієвич-Шу-
ровської та проспівав „Заповіт“ зі сольом п. М.
Самойловича, який у півнішій точці „Молюся“
Шевченка-Балтаровича здобув рясні оплески.
Неменший успіх осягнув і п. О. Самойлович со-
льоспівом Шевченка-Лисенка „Мені однаково“
і „Ой Дніпре мій, Дніпре“. Півня М. Помесська
в Менуєті Моцарта і в 15-й Скотті Ондричка
показалася справжньою віртуозкою у грі на
скрипці. Па Хрешевічівна виявила значний го-
лосовий матеріал який у трошки сприятливіших,
не емігрантських, відносинах, при відповідно-
му шкolenні міг би стати неоціненним. Зібрана
на концертні українська публіка мала нагоду по-
чути знамениту піаністку, землячку п. О. Сачо-
вич-Шурдову. Оперова співачка, п. Мора-Вера
у сольоспіві „Ой люлі“ і „Закувала зауленька“
Шевченка-Лисенка дала зразок високомішко-
лого голосу, а в дуєті „Коли розлучаються
двоє“ Гайного-Лисенка з п. О. Самойловичем
знаменито доповнилася. П-і О. Самойловичева
у Декламації „Суботів“ Шевченка вповні збері-
гла рівень успіхів інших точок. Про виступ
д-ра Е. Гакена з сольоспівом „Понад полем іде“
Шевченка-Лисенка і „94 Псалми“ Шевченка-
Барвінського не прийдеться вже нічого додати
до його попередніх успіхів.

Ціле свято пройшло в дуже святочному на-
строю та з незвичайним мистецьким успіхом.

Яр. Олексенко.

Краєва конференція Союзу Українок.

В днях 15. і 16. квітня ц. р. відбулась у
Львові краєва конференція Союзу Українок,
присвячена справі піднесення господарської
культури і здоров'я нашого села та всяким ак-
туальним питанням Товариства. В конференції
взяло участь 49 делегаток з 37 філій С. У., од-
на делегатка Союзу Українок Волині, 18 членів
Головного Виділу, 4 пані як гості та 20 учас-
ниць організаційного курсу С. У., який саме
відбувається. Разом усіх учасниць конференції
було 92. Нарадами проводила голова централі
п. Мілена Рудницька.

Програму конференції виконували такі ре-
ферати: 1) інж. Ірина Шох: „Господарські мож-
ливості української селянки“, 2) Лукія Бобе-
нкова: „Господарська акція на терені круж-
ка С. У.“, 3) д-р С. Парфанош: „Гігієнічна
робота на терені кружків С. У.“ (з особливою
увагою до конкурсів чистоти хати та обійсти),
4) м-р Ірина Гладка: „Господарська акція жі-
нок для розвитку кооперації“. Референтки
викликали свою особливу увагу на конкурс го-
сподарські та здоров'я, як незвичайно успішні
методи поширення засад гігієни і раціональної
господарки. Програма цюгорічної конферен-
ції вказує найкраще, що ділянка господарсько-

кооперативна і народнього здоров'я висува-
ється тепер на перший план зацікавлень зор-
ганізованого жіноцтва.

Крім цього предметом нарад конференції
була ще справа будови Українського Жіночо-
го Дому у Львові та низка актуальних пита-
нь (справа преси і видавництва С. У., прилюдна
збірка на цілі С. У., участь жіноцтва в ювілей-
них святах „Просвіти“ і т. і.).

Учасниці конференції, зокрема делегатки
філій С. У., брали дуже живу участь у дискусії
та виявили докладне знання умовних праці на
селі і велику відданість справі вдвигнення жіно-
цельки на вищий культурний рівень. У цілому
конференція виказала, що праця філій С. У.
значно поглибилася.

У рамках конференції відбулась теж дру-
гого дня пополудні під проводом організатор-
ки п. Т. Горохович нарада організаторок та ін-
структорок, які працюють на терені С. У. В на-
раді взяло участь 14 організаторок та інст-
рукторок і 20 курсанток організаційного курсу С.
У. Наради розпочалися рефератом п. м-ра Я.
Остронської. У висліді створено зява-
лок організацій факонів, працівниць Союзу У-
країнок.

СВЯТ-ВЕЛИКОДНІ

ПОБАЖАННЯ

своїй рідні, своякам,
приятелям і знайомим

передайте на сторінках

святчного „ДІЛА“

Бажання до 15 слів коштує 2— зол., кожне
дальше слово по 20 сот. — ТЕКСТ краз із на-
лежнстю приймає Адміністрація „ДІЛА“ до
21 квітня год. 12-ої.

З відчитової салі.

Проф. Д-р Іван Зілинський: ГОВІР ПО-
ЛІЩУКІВ.

В понеділок 18. ц. м. відбувся останній ве-
чір, присвячений Полісцю. Говорив проф. Зіли-
нський про мову поліщуків у заповненій салі
Музею Наукового Товариства ім. Шевченка По-
давши джерела (обідки в терені 1911, 1929 і
1930, проф. Карський і т. д.), на основі яких
робить висновки про говір поліщуків, проф. Зі-
линський спинився на характеристиці мови по-
ліщуків, при чому дуже докладно подав прикме-
ти мови поліщуків-білорусів і поліщуків-укра-
їнців та зокрема спинився на прикметах, що
обі групи поліщуків залучують в одну мовну по-
ліську групу (дифтонги на місці наголошених:
ѣ, о, е, в замкнених складах), прикметах, які
українському мовознавцеві Ганцову дали під-
ставу до погляду, що, мовляв, існують чотири
замостійні східно-славянські мови. Розуміється,
проф. Зілинський того погляду не поділяє, ува-
жає мову поліщуків говором то білоруської то
української мови, відповідно до того, як і де
переважають прикмети одної або другої. До-
кладніше спинився над мовною границею поміж
обидвома мовними групами, зазначивши цілком
справедливо, що границі такої одної ланцю
провести не можна (як це зробив проф. Кар-
ський) та що границю творить то ширша, то
вужча смуга т. зв. перехідних говорів, смуга,
що проходить доволі рідко. Причому, раз на пі-
внич від неї, то знов на південь. Ці перехідні го-
вори виявляють прикмети білоруської, то знов
української мови, при чому нерідко дуже важко
визначити критерій, яким би можна ті говори
відрізнити один від одного. Зазначити треба,
що поліські українські говори на заході (найчи-
стіші) майже не різняться від української літе-
ратурної мови: на сході — вони виявляють уже
вплив східно-українських говорів, у середній
частині Полісся, по річку Горинь, видний вплив
мови білоруської. На кінці проф. Зілинський у
зв'язку з фейлетоном у „Ділі“ з приводу „Вече-
ра поліської пісні“ схарактеризував щодо мови
ті пісні, які співали на тому вечорі, зазначивши
тексти одних пісень до білоруської мови, дру-
гих — до української. Пісні того відчитав де-
якіма записів із різних околиць Полісся так
точно й докладно віддаючи їх своїм голосом, що
і слухачі могли сполити різниці між пооди-
нкими говорами. Присутні нагородили проф. Зі-
линського рясними оплесками, а директор Му-
зею д-р Ярослав Пастернак подякою лекторові та
всім, що відвідували виставу та всі дотеперішні
вистави — замкнув збори та рівночасно виставу.
Другий цикл вечорів має бути присвячений
Лемківщині.

Вс.

Нема доброго снідання
без кави з цикорією

ЛУНА

— яку виробляє єдина —
українська коопер. фабрика

Суспільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Сторінка без політики.

В погоні за перепусткою та... жінкою.

Сьогодні кордони усіх майже країн для чужих закриті, однак політичні умовини в багатьох державах такі, що сотні тисяч осіб, висинені поза скобки життя у власній державі, приневолені скитатися на чужині вічними емігрантами. Не дивиння, що в такому стані, який триває вже понад 20 літ, повстав по великих містах різномірних держав своєрідний „промисел“, якого завданням фабрикувати та підроблювати паспорти й різні особисті документи. Подажу створює попит, а цей — ніде правди діти — у таких обставинах дуже великий.

Паспорт та дозвіл на перебування в такому чи іншому краї — ось ті важливі документи, що для сотень тисяч політичних і не політичних емігрантів творять основу існування та заробітку на якийсьбудь прожиток.

Чи тоді дивуватися, що в такому Парижі, Лондоні, Брюсселі або Антверпені існують окремі шайки, що займаються торгівлею перепустками. Є там окремі шинки, до яких втаємничені члени спрямовують клієнтів. За кількасот франків емігрант дістає паспорт, який хоче: французький, американський, голландський, англійський...

ТОРГОВЦІ ПЕРЕПУСТКАМИ.

Документ зі знімкою власника, всілякі стемплі, опис лия теж згоджується — більш менш.

І в додатку це правдива перепустка, чітко оформлена.

Це може й неймовірно, однак правдиве. Без сумніву існують підроблювачі паспортів, як існують підроблювачі грошових банкнотів, поштових марок, стемплів, тощо, проте вони творять виняткових злочинців, яких не стрінете в рядах „звичайних“ торговців паспортами. Хто ж із них трудився би до тієї міри, щоб латини кліші, папери з водними знаками і т. д., коли багато легше можна здобути автентичну перепустку.

В Англії, Франції, Голландії, Бельгії та ще в кількох інших краях дістати закордонний паспорт незвичайно легко. Всюди є чимало нуждарів, безробітних, які за малий гріш готові виробити собі паспорт, щоби відтак продати його купцеві. Кожний такий купець має довічне число автентичних перепусток, тим більше, що уряд, який їх видає, ніколи не цікавиться, чи той, якому видали паспорт, справді виїхав, чи залишився в краї.

Купець здобуває таким способом більше число перепусток. Коли приходить клієнт, вибирає між ними найвідповідніший, значить такий, що найбільше підходить описом лия до клієнта і справа поладнана.

Опис життя в кожному документі такий загальний, що в багатому виборі перепусток, яким диспонує торговець, завжди можна знайти

таку, що відповідає потребі. Одинокою перешкодою є заміна знімки. Знімка і печатка творять одиниці два моменти, які торговець муляє підробити. Очевидно, що спецем не робить така дрібничка великого клопоту.

БОРІТЬБА З ТОРГОВЦЯМИ ПЕРЕПУСТОК.

Недавно радів в Антверпені конгрес представників поліції, на якому широко обговорювали справу т. зв. автентичних підроблених паспортів. Знавці ствердили, що бодай пів мільона емігрантів в Європі послуговується під цю пору такими саме перепустками.

Шукаючи засобів до боротьби з тим явищем брали на конгресі між іншим під увагу проект, щоби засоблювати кожну перепустку у дактильоскопійний відтиск власника документа. Однак проект не дістав повного признання, тому, що всі признали, що він у практиці невикональний.

Справджувати, чи відтиск пальця власника документу той самий, що на перепустці, значить завдавати собі труду, який вимагає довшого часу. В такому разі на всіх прикордонних станіях треба було би держати армію урядовців-дактильоскопів, які свою роботу мусіли б виконувати у незвичайно скорому темпі. Коли цілу сотню перепусток треба оглянути під час короткої задержки поїзду — така концепція мусить практично провалитися.

СВАТИ ПОЛІТИЧНИХ ПОДРУЖ.

Такий підроблений паспорт має значіння тільки тоді, коли йде про сам перехід кордону, за те не має він ніякої вартості для того, хто бажає постійно поселитися в жайсь державі. У таких випадках торговців паспортами заступають подружні біора.

У більшості держав панує закон, що жінка дістає громадянство того краю, якого громадянином є її чоловік. З цього права користує дуже багато емігранток.

У кількох державах жінка не втрачає громадянства, хоч виходить заміж за чужинця. За те чоловік, хоч він у тій державі чужинець, здебільша дістає право поселитися та має змогу знайти працю, бо чейже мусить удержати жінку. Такому чужинцеві легше вже по якомусь часі добитися громадянства.

Такі „подружні дверята“ існують наприклад у Франції, де природний приріст населення дуже малий і уряд приневолений давати громадянство чужинцям, що поженилися з французівками, щоб таким чином рятуватися перед зменшенням народни.

Так само виглядають обставини в Естонії, де багато більше жінок, як чоловіків і уряд дивиться крізь пальці на іміграцію чоловіків, які розмірно легко дістають естонське громадянство, коли женяться з естонками.

СОВГАНКА В ЛИПНІ.

Совганка в липні, ...не десь у підліткових околицях, або у височезних горах. Навіть совганку в літі хочуть уладити американці на північній складанні, м. ін. теж із рослинних мас. Ціла ця неймовірна історія виглядає більш так:

Американка міс Бессі Пастор дістала недавно патент на синтетичний лід, що не топить. Той лід продукують не з води, але з різних мінеральних складників, м. ін. теж із рослинних мас. Новий лід називатимуть неолітом. Його вже пробували та одна з фабрик у Толедо (штат Огайо) почне небагом продукувати штучний лід великих розмірах.

Один квадратний метр такого лиду ватиме ймовірно к. 110 зол. Як бачимо, то дешевий той новий лід не буде.

В кожнім разі багаті американці в Америці вже тепер ладяться на совганку, яку собі зирно уладять десь на пляжі. Таким чином найбільш гарячий місяць року, липень, вони совгаться на леді в купальних одягах, американський винахід, американське заняття та американські забаганки.

КІЛЬКО ЛІТ ПЕРЕЛЕЖУЄ ЛЮДИНА В ЛІЖКУ.

Пересічний час людського життя становить 70 літ. За тих 70 літ людина їсть, спить, працює, читає і т. д.

Людей цікавило, який час свого життя буває чоловік у ліжку, кільки часу жує, їдженія і т. д. А що статистика — це завжди з людських неспокійливих маній, то жайке теж люди, які докладно обчислюють власне життя, зуживає чоловік на різні життєві справи.

Беручи під увагу пересічний рік життя людини, обчислили, що найбільшу частину життя перебуває людина в ліжку, бо в середньому 23 роки. Тринацять літ часу трать чоловік говорення (статистика не подає чи це чоловічі цифри торкається чоловіків, чи жінок), 12 літ їдженія і 3 роки на читання. На життя чоловік півтора року. Зате відпочиває 10 літ. З того виходить, що на працю людина найменше часу, бо ледви 13 літ.

БІЛЯВКА МАЄ БІЛЬШЕ ВОЛОСІВ НА ГОЛОВІ, ЧОМ ЖІНКА.

Кілько чоловік має волосся на голові, жінка, що стільки, що звід на небі. Навіть на таке питання чуємо відповідь: „Скільки“.

Все таки знайшлися „вчені“, які обчислили волосся. Вони кажуть, що на одному квадратному метрі росте пересічно 300 волосків. Не на кожному місці голови волосся однаково густе. Автім скільки волосся залежить від його барви. Мужчини мають рідше волосся, як жінки.

Різка жінка має на голові к. 85.000 волосків, білявка 140.000, каштанка (шатенка) 120.000 і чорнявка 102.000 волосків. На одній метрі бороди має повнолітній чоловік 150.000 волосків.

Хто не вірить у таке обчислення, може собі волосся почислити.

ПЛАЩІ І ЛІЖНИКИ З ДЕРЕВНОЇ КОРИ.

У полуднево-американській републіці дор росте дерево, яке туземці називають „неха гуа“. Кору цього дерева переробляють в свій рід повсть. Індіанці роблять з неї одяг, сті ліжники та матеріял на шпори. З цього дивного дерева вигарити вогонь можна з неї дістати волокно, що нагадує шерсть, з того волокна індіанські жінки твоять тканину. З того волокна індіанські жінки твоять терію, що нагадує фланель, дуже теплою, порну на впливи дощів та слотів. З неї твоять індіанці плащі.

КОЖНА НІМЕЦЬКА РОДИНА МАЄ РАДІОПРИЙМАЧ.

В дні 1. п. м. нараховували на території Німеччини (ще без Австрії) 9.574.791 радіоприймачів, значить на 85.454 абонентів. Значить тому. Якщо рахувати, що кожна родина складається з 4 осіб, то в Німеччині падає майже кожна німецька родина має радіоприймач.

ВЕСЕЛЕ.

Аматор театру.

— Я чув, що ти вже був театру. Чи на цій пєсі. Чи вона справді така гарна. — Ні, навпаки, остання „дурна“ пєса, яку приходиться одні втомлені люди йти на неї, щоб по дурному розбавити життя. Це одного дня зловлять і сьміють хотів би бути.

Е. ДУМИН
Львів, Коперника 4.

Поручає на Свята новини жіночі й мужеські.

Мужеські

Капелюхи, сорочки, краватки, рукавиці, шарфити

Жіночі

Панчохи, білля, рукавички, бюзочки, аплішки

В Америці божеволіють за телефоном.

Перед одною з публичних телефонічних розмови у Нью Йорку зібралася юрба людей, дожидаючи, аж добродій, що находився в будні, покінчить розмову. Нї зважаючи на те, що час минав і біля будки збиралася щораз більша юрба, „розмовець“ не мав навіть думки з неї вийти.

Врешті урвався усім терпець. Вони збунтувалися та витягли з того добродія з будки сльомінь. У наслідок тої події він потрап у таку сильну атаку божевілля, що його мусіли вмістити в клітку для умов недужих.

Лікарі, які його уважно оглянули, ствердили, що він понає у т. зв. „телефонічну недугу“. Значить, його вічно переслідувало бажання телефонувати. Коли він находився у своїм бєрі чи помешканні, вічно мав з рїзкою слухавкою та наслушував все інші числа. Він не міг байдуке перейти біля публичної телефонічної розмови, щоби не подучитися телефонувати, байдуке а ким.

Лікарі-неврольоги ствердили, що крім пияниць та морфіністів жайке тепер постійно категорія людей, які хорі на телефонічне схвилювання.

Недужі на „телефонічне божевілля“ переходять таке саме лікування, як алькоголіки або наркомани. В кімнаті пацієнта нема, очеридно телефонічного апарату та стіни не пропускають ні одного телефонічного звуку. Хорий не має змоги навіть підслухати розмови, яку ведуть телефоном із сусідньої кімнати.

Наслідок такого лікування сьмі до тієї міри, що недужий тільки в пополудневих годинах відчуває потребу телефонувати. Вночі він спить спокійно, бо вже його не переслідують „телефонічні сні“.

Пацієнт на хлється на найкращій дорозі до амлікування, що дозволить йому назавжди вибратися несамовитой привички.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО“

Сторінка без політики.

В погоні за перепусткою та... жінкою.

Сьогодні кордони усіх майже країв для чужих закриті, однак політичні умовини в багатьох державах такі, що сотні тисяч осіб, винесених поза скобки життя у власній державі, приречені спитатися на чужині вічним емігрантами. Не дивиння, що в такому стані, який триває вже понад 20 літ, повстав по великих містах різний держав своєрідний „промисл“, якого завданням фабрикувати та підробляти паспорти й різні особисті документи. Подажу створює попит, а цей — ніде правди діти — у таких обставинах дуже великий.

Паспорт та дозвіл на перебування в такому чи іншому краї — ось ті важливі документи, що для сотень тисяч політичних і не політичних емігрантів творять основу існування та заробітку на якійсьбудь прожиток.

Чи тоді дивуватися, що в такому Парижі, Лондоні, Брюсселі або Антверпені існують окремі шайки, що займаються торгівлею перепусток. Є там окремі шинки, до яких втаємничені члени спрямовують клієнтів. За кількасот франків емігрант дістає паспорт, який хоче: французький, американський, голландський, англійський...

ТОРГОВЦІ ПЕРЕПУСТКАМИ.

Документ зі зниклою власника, всілякі стемплі, опис лица теж згоджується — більш менш.

І в додатку це правдива перепустка, і фальшована.

Це може й неймовірно, однак правдиве. Без сумніву існують підброблювачі паспортів, як існують підброблювачі грошових банкнотів, поштових марок, стемплів, тощо, проте вони творять виняткових злочинців, яких не стрінете в рядах „звичайних“ торговців паспортами. Ужог із них трудився би до тієї міри, щоб ладити кліші, папери з водними знаками і т. д., коли багато легше можна здобути автентичну перепустку.

В Англії, Франції, Голландії, Бельгії та ще в кількох інших краях дістають закордонний паспорт незвичайно легко. Воюди є чимало нуждарів, безробітних, які за малий гріш готові виробити собі паспорт, щоб відтак продати його купцеві. Кожний такий купець має доільне число автентичних перепусток, тим більше, що уряд, який їх видає, ніколи не цікавиться, чи той, якому видали паспорт, справді живий чи залишився в краї.

Купець здобуває таким способом більше число перепусток. Коли приходить клієнт, вибирає між ними найвідповідніший, значить такий, що найбільше підходить описом лица до клієнта і справа поладнана.

Опис життя в кожному документі такий загальний, що в багатому виборі перепусток, яким диспонує торговець, завжди можна найти

таку, що відповідає потребі. Одинокою перешкодою є заміна знімки. Знімка і печатка творять одиниці два моменти, які торговець мусить підробити. Очевидно, що спецам не робить така дрібниця великого клопоту.

БОРІТЬБА З ТОРГОВЦЯМИ ПЕРЕПУСТКАМИ.

Недавно радив в Антверпені конгрес представників поліції, на якому широко обговорювали справу т. зв. автентичних підброблених паспортів. Знавці ствердили, що бодай пів мільона емігрантів в Європі послуговується під цю пору такими саме перепустками.

Шукаючи засобів до боротьби з тим явищем брали на конгресі між іншим під увагу проект, щоб засоблювати кожну перепустку у дактильоскопійний відтиск власника документа. Однак проект не дістав повного признання, тому, що всі признали, що він у практиці невикональний.

Справжувати, чи відтиск пальця власника документу той самий, що на перепустці, значить завдавати собі труда, який вимагає довшого часу. В такому разі на всіх прикордонних станицях треба було би держати армію урядовців-дактильоскопів, які свою роботу мусіли б виконувати у незвичайно скорому темпі. Коли цілу сотню перепусток треба оглянути підчас короткої задержки поїзду — така концепція мусить практично провалитися.

СВАТИ ПОЛІТИЧНИХ ПОДРУЖ.

Такий підброблений паспорт має значіння тільки тоді, коли йде про сам перехід кордону, за те не має він ніякої вартости для того, хто бажає постійно поселитися в якійсь державі. У таких випадках торговців паспортами заступають подружні бюро.

У більшості держав панує закон, що жінка дістає громадянство того краю, якого громадянином є її чоловік. З цього права користує дуже багато емігранток.

У кількох державах жінка не тратить громадянства, хоч виходить заміж за чужинця. За те чоловік, хоч він у тій державі чужинець, здебільша дістає право поселитися та має змогу знайти працю, бо чейже мусить удержати жінку. Такому чужинцеві легше вже по якомусь часі добитися громадянства.

Такі „подружні дверцята“ існують наприклад у Франції, де природний приріст населення дуже малий і уряд приневолений давати громадянство чужинцям, що поженилися з французівками, щоб таким чином рятуватися перед зменшенням народни.

Так само виглядають обставини в Естонії, де багато більше жінок, як мужчин і уряд дивиться крізь пальці на імміграцію мужчин, які розмірно легко дістають естонське громадянство, коли женяться з естонками.

СОВГАНКА В ЛИПНІ.

Совганка в липні, — не десь у підлітках околицях, або у височезних горах. Навпаки, ганку в літі хочуть уладити американці на ж. Ціла ця неймовірна історія виглядає більш так:

Американка міс Бессі Пастор дістає недавно патент на синтетичний лід, що не тане в літі хочуть уладити американці на ж. Ціла ця неймовірна історія виглядає більш так:

Один квадратний метер такого леду ватиме імовірно к. 110 зол. Як бачимо, то дешевий той новий лід не буде.

В кожному разі багаті американці й американці вже тепер ладяться на совганку, яку собі вірно уладять десь на пляжі. Таким чином найбільш гарячий місяць року, липень, зонни совгантис на леді в купальних одягах американський винахід, американське заняття та американські забаганки.

КІЛЬКО ЛІТ ПЕРЕЛЕЖУЄ ЛЮДИНА В ЛІЖКУ.

Пересічний час людського життя становить 70 літ. За тих 70 літ людина їсть, спить, працює, читає і т. д.

Людей цікавило, який час свого життя проживає чоловік у ліжку, кілька часу уживає в їдженні і т. д. А що статистика — це теж з людських нещкіливих маній, то здебільша теж люди, які докладно обчислюють кілька років життя чоловіка на різні життєві справи.

Беручи під увагу пересічний вік людини 70 літ, обчислюють, що найбільшу частину життя перебуває людина в ліжку, бо приблизно 23 роки. Тринацять літ часу тратьте чоловік на говоріння (статистика не подає, чи це цифра торкається мужчин, чи жінок), 6 літ їдження і 3 роки на читання. На життя чоловік півтора року. Зате відпочиває 10 літ. З того виходить, що на працю перебуває людина найменше часу, бо ледви 13 літ.

БІЛЯВКА МАЄ БІЛЬШЕ ВОЛОССЯ, ЧІМ ЧОРНЯВКА.

Кілько чоловік має волосся на голові, жуть, що стільки, що звід на неї. Найбільше на таке питання чуємо відповідь: „Смишли“.

Все таки знайшлися „вчені“, які порахували волосся. Вони кажуть, що на одному квадратному метрі росте пересічно 300 волосків. Це не на кожному місці голови волосся однаково густе. Автім скільки волосся залежить від його барви. Мужчини мають рідше волосся, ніж жінки.

Рижа жінка має на голові к. 88.000 волосків, білявка 140.000, „каштанка“ (шатенка) 120.000 і чорнявка 102.000 волосків. На одному метрі бороди має повнолітній чоловік 100.000 волосків.

Хто не вірить у таке обчислення, може собі волосся почисати.

ПЛАШІ І ЛІЖНИКИ З ДЕРЕВНОЇ КОРИ.

У південно-американській республіці „Парагвай“ росте дерево, яке туземці називають „неха гуа“. Кору цього дерева переробляють на свого роду пошві. Індійці роблять із цієї кори ліжники та матеріал на шпери. З цього дивного дерева вигарити й апарати можна з неї дістати волокно, що витягають на нитку. З того волокна індійські жінки прядуть терію, що нагадує фланель, дуже тонку, порну на впливи дощів та слотів. З цієї терії плетуть індійські плащі.

КОЖНА НІМЕЦЬКА РОДИНА ВЖЕ МАЄ РАДІОПРИЙМАЧ.

В дні 1. п. м. нараховували на території Німеччини (ще без Австрії) 9.574.771 радіоприймачів, значить на 85.454 абонентів. Це означає, що кожна родина складається з 4 осіб, то в кожній родині майже кожна німецька родина має радіоприймач.

ВЕСЕЛЕ.

Аматор театру.

— Я чув, що ти вже був чотири рази на цій пєсі. Чи вона справді така хороша? — Ні, навпаки, остання пєса, яку я бачив у пєсі приходить одні злочинці, які не вміють по дурному поводити, що вони не одного дня зловлять і самі не хотів би бути.

Е. ДУМІН
Львів, Коперника 4.

Поручає на Свята новини жіночі й мужеські.

Мужеські

Капелюхи, сорочки, краватки, рукавиці, скарпетки

Жіночі
Панчохи, біля, рукавички, бюзочки, апашки

В Америці божеволіють за телефоном.

Перед одною з публичних телефонічних розмовниць у Нью Йорку збиралася юрба людей, дожидаючи, аж добродій, що находився в будці, зокінчить розмову. Не зважаючи на те, що часинав і біля будки збиралася щораз більша юрба, „розмовець“ не мав навіть думки з неї вийти.

Врешті урвався усім терпець. Вони збунтувалися та вигнали того добродія з будки тилом. У наслідок тої події він попав у таку сильну атаку божевілля, що його мусіли вмістити в клітку для умов недужих.

Лікарі, які його уважно оглянули, ствердили, що він попав у т. зв. „телефонічну недугу“. Значить, його вічно переслідувало бажання телефонувати. Коли він находився у своїм бюрі чи помешканні, він мав у руках слухальне та чакручував все інші числа. Він не міг байдуже теріти біля публичної телефонічної розмовниці, щоб не полудитися телефоном, байдуже а ким.

Лікарі-неврологи ствердили, що крім паниць та морфіністів живе тепер постійно категорія людей, які хорі на телефонічне схвилювання.

Недужі на „телефонічне божевілля“ переходять таке саме лікування, як алкоголіки або наркомани. В кімнаті пацієнта нема, очевидно телефонічного апарату та стіни не пропускають ні одного телефонічного звуку. Хорий не має змоги навіть підслухати розмови, яку ведуть телефоном із сусідньої кімнати.

Наслідки такого лікування слідні до тієї міри, що недужий тільки в пополудневих годинах відчуває потребу телефонувати. Вночі він спить спокійно, бо вже його не переслідують „телефонічні сні“.

Пацієнт на хдиться на найкращій дорозі до аналізування, що дозволить йому назавжди вилізти з несамомотої привички.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО“

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“
ГЕРГАРД ГЕЗЕМАН

Утеча

Повість. 224 сторінок.

Переклав ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

Військової епопеї героїчного сербського народу.
Сербія очима німця, що відступав перед німецькою армією.

Зі судової сали.

В ОБОРОНІ СВОЄЇ ВІРИ.

Процес за вбивство дослідника св. Письма Юрія Кукури в Тумирі перед окружним судом у Станіславові на внізній сесії в Галичі вже закінчився.

Дня 13. ц. м. пересунулося перед трибуналом ряд прокураторських свідків, які частинно підтверджували гоші акту обвинувачення. На ці свідки у своїх зізнаннях плутались і не могли подати, коли то о. Дерлиця нібито намовив бити дослідників св. Письма і хто такі слова вжитого священника чув. Щодо самого дослідника Юрія Кукури свідки зізналися, що смертельний удар він дістав вже по відході з дому Анни Березницької на дорозі, у віддаленні 30 метрів від дому Анни Березницької. Переслушав дослідники письма — це в більшості римокатолики, які формально з римокатолицької церкви не виступили, старались поширити секту поміж греко-католиками і довели до виступу греко-католиків аж своєї церкви.

Дня 14. ц. м. зізнавали свідки оборони. Вони ствердили понад усякий сумнів, що підс. о. Дерлиця остерігав лише у своїх проповідях громаду перед хибною наукою дослідників св. Письма і ніколи не вживав парохіян, щоб їх бити. Свідки ствердили, що дослідники св. Письма добували різних богохульств і тому в Тумирі було велике обурення на них. Подія в дні 10. січня 1937. р. була реакцією на зневагу святого хреста, що його допустилися дослідники 9. і 1. 1937. р. Тому то дня 10. і 1. 1937. громада Тумира самочинно zareagувала на зневагу святої релігії та постановили прогнати дослідників зі села. А що дослідники добровільно не відійшли, почали їх викидати з дому і тому прийшло до бійки між одними та іншими.

Дня 15. ц. м. промовляв прокуратор та всі оборонці: м-р Володимир Бачинський, д-р Володимир Мурович — оба з Галичі і д-р Володимир — зі Станіславова.

По промові оборонців трибунал видав по справі такий присуд: 1) Василя Стеблениського засудити за провини зі ст. 230 § 2 і 163 к. к. на позбавлення до поправного заведення без припинення виконання кари; 2) Ксено Гаву теж на позбавлення до поправного заведення, але з припиненням кари; 3) о. Ярослава Дерлицю за провини зі ст. 154 к. к. на 1 рік в'язниці з припиненням виконання кари; 4) Михайла Галяка, 5) Василя Сегедія по 1 році в'язниці без припинення виконання кари; 6) Олександру Пішню на 14 місяців; 7) Івана Стеліницького, 10) Михайла Бойка, 11) Дмитра Бойка, 12) Яна Пятровського, 13) Прохона Багриновського і 14) Миши Гаву по 8 місяців; 15) Маданку Бідоцьку, 16) Дмитра Волошиня, 17) Михайла Чмира, 18) Василя Саранчука, 19) Михайла Гояна, 20) Матію Комар, 21) Антона Пилипюка, 22) Павла Гояна, 23) Якова Магуса, 24) Степана Кукуру, 25) Петра Бойка, 26) Василя Кукуру і 27) Теодора Стефана Стеблениського, трьох підсудимих трибунал увільнив від вини і кари. Дня 16. квітня трибунал ухвалив присуд, інші оголосили присуд.

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ БУВШИХ ВИХОВАНЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ У СТАНІСЛАВОВІ.

Станіславська українська гімназія, хоча молода своїм існуванням, стала життєвою школою та криницею знання для тисяч української молоді. Через її мурів пересунулося вже 25 річників абсолютів, що покинувши школу, пішли в життя, до боротьби за ті національні й моральні ідеали, що їм їх заціплювали їхні виховники на шкільних лавках.

Багато зпоміж них нема між живими. Ті, що живуть, розбрилися по світі, працюють у своїх професіях, займаючи часом чільні місця на різних ділянках нашого зорганізованого життя.

Поза зйздами поодиноких річників абсолютів не було нагоди скликати всіх б. вихованців цієї гімназії, щоб наглядно ствердити, які висліди праці дала виховна діяльність нашої гімназії та навізати і скріпити вузли приязни, що часом порвалися і пішли в забуття зараз після залишення шкільних мурів.

Кермучись тими спонуканнями й фактом, що 1938 рік — це рік 25-го й останнього іспиту зрілості на основі старого класичного типу гімназії, Організаційний Комітет, зложений з б. вихованців цієї гімназії, поставив собі за ціль скликати зїзд усіх б. вихованців цієї гімназії та покликати до життя товариство б. вихованців української гімназії у Станіславові.

Дату зїзду назначено на день 3. і 4. вересня 1938 р. Комітет займається підготовкою зїзду й виданням пропам'ятного альманаху. Тому просить всіх б. вихованців гімназії: 1) надіслати матеріали та світлини до альманаху; 2) подати своє теперішнє звання і точну адресу; 3) зголосити свою участь у зїзді найдалше до кінця червня ц. р.

Матеріали, відповіді та оголошення пересилати на адресу: о. Вапрович Степан, Станіславів, Перяцького 11. Духовна Семінарія.

Для переведення цього зїзду кінцеві відповідні грошові засоби. Тому Комітет просить всіх б. вихованців нашої гімназії надіслати добровільні датки на пресовий фонд альманаху й кошти зїзду на адресу: Земельний Банк Гіпотечний — Відділ у Станіславові ч. конта П. К. О. 504.740 з допискою: Організаційний Комітет української гімназії у Станіславові.

Заразом просимо слідкувати за далішими комунікатами, що будуть появлятися у справі цього зїзду в нашій щоденній пресі

ЗА КОМІТЕТ:

Мартинес Теодор, о. Вапрович Степан, Рибчин Іван, Кичун Роман, Ясеницький Олександр.

Усі краєві й заграничні газети просимо передрукувати цей заклик.

НОВИНКИ.

— Повідомляємо, що з днем 22. ц. м. переносимо нашу крамницю з м'ясарськими виробами з вул. Замарстинівської ч. 36 на вул. св. Софії ч. 8 і там зможуть вже мешканці цієї ділянки полагодити свої передсвяткові закупи. — „Центросоюз“.

— Нововідкрита крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станіславів, Собіського 38.

— Кошицьке радіо надає в неділю 24. квітня в год. 9-й богослуження з греко-кат. катедр в Ужгороді. Відправлятиме єпископ Олександр Стойка, співати буде хор греко-кат. богословів; в 18-й годині: 1) єпископ Олександр Стойка „Христос Воскрес“; 2) концерт хору гр.-кат. богословів в Ужгороді. У програмі церковні та світські пісні. В год. 20.05 концерт хору і балалайкової оркестри греко-кат. богословів в Ужгороді. В понеділок, 25. квітня передача з Мукачеві: год. 9.00 Богослуження з греко-кат. церкви в Мукачеві. Проводитиме єпископ Ол. Стойка, співати буде церковний хор. Год. 18. 1) Заріччя „Великодні звичаї“, 2) Концерт, деклямація. Вікторок, 26. квітня, год. 18. Концерт дітчого хору в Чинадієві, деклямація, продовження дітчого хору (народні пісні).

— Плямистий тиф у Яворівщині. В селі Новосілки, пов. Яворів шириться пошесть плямистого тифу. На тиф занедужало 22 особи, дві зпоміж них померли. Випадки занедужання на тиф занотовано теж у поближніх селах. Санітарна влада перевела охоронне шіплення населення, недужих на тиф відокремили.

— Втеча дев'яток бандитів. Першого дня польського Великодня вдалося дев'ятьом в'язням втекти з в'язниці в Яслі, де відсліджують в'язнів від 10 до 15 років за різні бандитські

напади. В'язні обезладнили в'язничного сторожа Солецького, який зайшов до келії коло 2-ої год. пополудні заманивши голосним криком. Опісля відобрали йому ключі і вибігли на подвір'я, звідкіль перелізли в'язничні мурі. Тимчасом в'язничний сторож залягнув своїх товаришів і поліцію, яка уладила облогу за ґітками. Шістьох бандитів зловила з тим, що одного важко зранили підчас облоги. Його відвезли до шпиталю. Трьом іншим удалося втекти.

— Вбивство поліційного агента в Золочеві. Вночі з 17. на 18. ц. м. замасковані напасники напали на двір Шехтерів у Долянові, де забрали 6000 зол. і машину до писання. У зв'язку з цим нападом слідчий відділ у Золочеві почав енергійне слідство. Поліційні агенти Ян Бісянік та Йосиф Бернат пішли в понеділок вранці коло год. 5.30 на передмістя Золочева до жителя краєця Павла Купчика при вул. Нестора 10, де застали його та жінку. Поліційні агенти заявили, що переведуть ревізію. Агент Бернат залишився в кімнаті разом з П. Купчиком, а Ян Бісянік пішов на стрих. На нього поспішалися стріли зі стриху і Бісянік важко ранений упав на двері кімнати, в якій був другий поліційний агент. Це використав напасник, зіскочив зі стриху до снієй і почав утікати у напрямі задільничого шляху. За ним почали стріляти оба поліційні агенти. По кількох хвилинах Ян Бісянік помер. За утікачем побіг вже лише Бернат разом з прохожим, якого вбивник зранив в об'руки та черво і сам встиг втекти. За ним уладила поліція облогу під проводом ком. Дмичука та аспіранта Чийковського й арештувала кілька осіб, їх переслухує слідчий суддя Понуркевич у присутності прок. Бартя. Прізвища арештованих та інші подробиці слідства тримають в тайні.

ВІСНЯНІ

убрання і плащі

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

— Перед сензаційним процесом у Варшаві. В четвер 21. ц. м. починається у Варшаві перед окружним судом новий процес за зловживання на шкоду державного скарбу. На лаві підсудних засаде б. директор податкового департаменту міністерства скарбу П. Міхальський, б. посол Ізиковський, б. начальник скарбового уряду у Білостокі Нескопендзький та промисловці Кавфман і Мязга. Прокуратор притягиває Міхальського і Нескопендзького за зловживання владою, Ізиковського за присвоєння 23.000 зол. обох промисловців за співучасть в цих зловживаннях. Акт обвинувачення обіймає понад 180 сторінок машинописного письма. На розправі будуть зізнавати б. міністри і багато послів.

— Два вбивства на любовному тлі. В ресторані Адамського в Познані 24-літній фармацевт Ервін Грабовський застрелив другого дня латинського Великодня свою приятельку танцівристку Броніславу Айхель, опісля сам відібрав собі життя. Причиною вбивства нещаслива любов. Того самого дня в льокалі Тшаски в Закопанім б. урядовець суспільної безпеки Ю. Козловський важко ранив свою жінку і сам намагався скінчити самогубством. Козловський стріляв до своєї жінки тому, що вона ввесь час весело забавлялася з чотирьма мужчинами до 2-ої год. вночі й опісля хотіла вийти з одним із них з льокалю. У важкому стані відвезли обох до шпиталю.

— Банкір пачкував девізи і обкрадав військо. В Битгороді поліція арештувала купця і банкіра Любу Любачевича, одного з найбагатших фінансистів. Любачевича арештувала поліція тому, що в його багажах знайшла митна сторожа при митній ревізії підчас повороту з кордону підозрілі документи. Любачевича підозрюють у перепачкуванні девізів та зловживаннях при — Снігові в Югославії. В полудневі Югославії падає від 5-ох днів сніг. На відтинку вузької залізничі Скопје-Оріг застряг поїзд у снігових засадах і подорожні мусили цілу ніч пересидіти в поїзді. Більшість доріг неадатна до комунікації, бо в багатьох місцях сніг лежить на кілька метрів високо.

— Новий гачок Сталіна на найбач. „Комсомольская Правда“ помістила сензаційне висно-

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА“
ГЕРГАРД ГЕЗЕМАН

Утеча

Повість. 224 сторінок.

Переклав ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

Військової епопеї героїчного сербського народу.
Сербія очима німця, що відступав перед німецькою армією.

Зі судової салі.

В ОБОРОНІ СВОЄЇ ВІРИ.

Процес за вбивство дослідника св. Письма Юрка Кукури в Турнірі перед окружним судом в Станіславові на випадній сесії в Галичі вже закінчився.

Дня 13. ц. м. пересуналися перед трибуналом ряд прокураторських свідків, які частинно затверджували тезу акту обвинувачення. Нагадали свідки у своїх зізнаннях плуталися і не могли подати, коли то о. Дерлиця набито намовив бити дослідників св. Письма і хто такі слова згаданого священника чув. Щодо самого юнства Юрка Кукури свідки зізнали, що смертельний удар він дістав вже по відході з дому Анни Березницької на дорозі, у віддаленні 10 метрів від дому Анни Березницької. Переслухав дослідники письма — це в більшості римо-католики, які формально з римо-католицької церкви не виступили, старалися поширити сексу поміж греко-католиками і довели до виступу греко-католиків зі своєї церкви.

Дня 14. ц. м. зізнавали свідки оборони. Вони ствердили понад усякий сумнів, що підс. о. Дерлиця остерігав лише у своїх проповідях громаду перед хвиною наукою дослідників св. Письма і ніколи не вживав паролів, щоб їх бити. Свідки ствердили, що дослідники св. Письма допускались різних богохумств і тому в Турнірі було велике обурення на них. Подія в дні 10. січня 1937. р. була реакцією на зневагу святого хреста, що його допустилися дослідники 9. і 1937. р. Тому то дня 10. і 1937. громада Турніра самочинно зареагувала на зневагу святої релігії та постановили прогнати дослідників зі села. А що дослідники добровільно не хотіли уступитись, почали їх викидати з дому і тому прийшло до бійки між одними та іншими.

Дня 15. ц. м. промовляв прокуратор та всі три оборонці: м-р Володимир Бачинський, д-р Володимир Мурович — оба з Галича і д-р Володимир — зі Станіславова.

По промові оборонців трибунал видав по арешту такий присуд: 1) Василя Стеблінського засудити за провину зі ст. 230 § 2 і 163 к. к. на виконання кари; 2) Ксеню Гаву теж на виконання кари; 3) о. Ярослава Дерлицю за провину зі ст. 154 к. к. на 1 рік в'язниці з припиненням виконання кари; 4) Михайла Галюка, 5) Василя Комаря, 6) Марка Конопачького і 7) Василя Сегедина по 1 році в'язниці без припинення виконання кари; 8) Олександру Пішину на 14 місяців; 9) Івана Стеліницького, 10) Михайла Бойка, 11) Дмитра Бойка, 12) Яна Пяотровського, 13) Прокопа Багдиновського і 14) Михайла Гаву по 8 місяців; 15) Маланку Бідочку, 16) Дмитра Волошина, 17) Михайла Чмиря, 18) Василя Саранчука, 19) Михайла Гояна, 20) Маланку Комаря, 21) Антона Пилипюка, 22) Павла Лату, 23) Якова Магуса, 24) Степана Кукуру, 25) Петра Бойка, 26) Василя Кукуру і 27) Теодора Бойка по 6 місяців в'язниці; трьох підсудних: Стефана Стеблінського, Василя Гояна, та Яна Гояна трибунал увільнив від вини і кари. Цієї засуджені прийняли присуд, інші зголосили апеляцію.

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ БУВШИХ ВИХОВАНЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ У СТАНІСЛАВОВІ.

Станіславівська українська гімназія, хоча молода своїм існуванням, стала життєвою школою та криницею знання для тисяч української молоді. Через її мурів пересунулося вже 25 річників абсолютів, що покинувши школу, пішли в життя, до боротьби за ті національні й моральні ідеали, що їм їх зацікавили їхні виховники на шкільних лавах.

Багато зпоміж них нема між живими. Ті, що живуть, розбрилися по світі, працюють у своїх професіях, займаючи часом чільні місця на різних ділянках нашого організованого життя.

Поля зїздами поодиноких річників абсолютів не було нагоди скаликати всіх б. вихованців цієї гімназії, щоб наглядно ствердити, які висліди праці дала виховна діяльність нашої гімназії та навізати і скріпити вузми приязни, що часом порвалися і пішли в забуття зараз після залишення шкільних мурів.

Кермуючись тими спонуканнями й фактом, що 1938 рік — це рік 25-го й останнього іспиту зрілості на основі старого класичного типу гімназії, Організаційний Комітет, зложений з б. вихованців цієї гімназії, поставив собі за ціль скаликати зїзд усіх б. вихованців цієї гімназії та покликати до життя товариство б. вихованців української гімназії у Станіславові.

Дату зїзду назначено на день 3. і 4. вересня 1938 р. Комітет займається підготовкою зїзду й виданням пропаятного альманаху. Тому прохає всіх б. вихованців гімназії: 1) надіслати матеріяли та світліни до альманаху; 2) подати своє теперішнє звання і точну адресу; 3) зголосити свою участь у зїзді найдалше до кінця червня ц. р.

Матеріяли, відповіді та зголошення пересилати на адресу: о. Вапрович Степан, Станіславів, Перацького 11, Духовна Семінарія.

Для переведення цього зїзду конечні відповідні грошові засоби. Тому Комітет просить всіх б. вихованців нашої гімназії надіслати добровільні датки на пресовий фонд альманаху й кошти зїзду на адресу: Земельний Банк Гіпотечний — Відділ у Станіславові ч. конт. П. К. О. 504.740 з допискою: Ювілейний Комітет української гімназії у Станіславові.

Заразом просимо слідкувати за дальшими комунікатами, що будуть появлятися у справі цього зїзду в нашій щоденній пресі.

ЗА КОМІТЕТ:

Мартинець Теодор, о. Вапрович Степан, Рибчин Іван, Кичун Роман, Ясеницький Олександр.

Усі краєві й заграничні газети просимо передрукувати цей заклик.

НОВИНКИ.

— Повіdomляемо, що з днем 22. ц. м. переносимо нашу крамницю з м'ясарськими виробами з вул. Замарстинівської ч. 36 на вул. св. Софії ч. 8 і там зможуть вже мешканці цієї ділянки полагодити свої передсвяткові закупи. — „Центросоюз“.

— Нововідкрита крамниця і робітня азуття: Григорій Болднар, Станіславів, Собіського 38.

— Кошицьке радіо надає в неділю 24. квітня в год. 9-й богослуження з греко-кат. катедр в Ужгороді. Відправлятиме єпископ Олександр Стойка, співати буде хор греко-кат. богословів: в 18-й години: 1) єпископ Олександр Стойка „Христос Воскрес“; 2) концерт хору гр.-кат. богословів в Ужгороді. У програмі церковні та світські пісні. В год. 20.05 концерт хору і балалайкової оркестри греко-кат. богословів в Ужгороді. В понеділок, 25. квітня передача з Мукачеві: год. 9.00 Богослуження з греко-кат. церкви в Мукачеві. Правитиме єпископ Ол. Стойка, співати буде церковний хор. Год. 18. 1) Заріччя „Великодні звичаї“, 2) Концерт, деклямація. Віаторок 26. квітня, год. 18. Концерт літочного хору в Чинадєві, деклямація, продовження літочного хору (народні пісні).

— Плямистий тиф у Яворішчині. В селі Новосілки, пов. Яворів шириться пошесть плямистого тифу. На тиф занедажало 22 особи, дві зпоміж них померли. Випадки занедажання на тиф занотовано теж у поближких селах. Санітарна влада перевела охоронне шіплення населення, недужих на тиф відокремили.

— Втеча дев'ятиох бандитів. Першого дня польського Великодня вдалося дев'ятьом в'язням втекти з в'язниці в Яселі, де відсліджують кари від 10 до 15 років за різні бандитські

напади. В'язні обезвладнили в'язничного сторожа Солецького, який зайшов до келії коло 2-ої год. пополуночі заманивши голосним криком. Опісля відобрали йому ключі і вибігли на подвір'я, звідкіля перелізли в'язничні мурви. Тимчасом в'язничний сторож завалямував своїх товаришів і поліцію, яка уладила облогу з в'язнями. Шістьох бандитів зловили з тим, що одного важко зранили підчас облоги. Його відвезли до шпиталю. Трьом іншим удалося втекти.

— Вбивство поліційного агента в Золочеві. Вночі з 17. на 18. ц. м. замасковані напасники напали на двір Шехтерів у Долянові, де забрали 6000 зол. і машинну до писання. У зв'язку з цим нападом слідчий видав у Золочеві почав енергійне слідство. Поліційні агенти Ян Бісник та Йосиф Бернат пішли в понеділок вранці коло год. 5.30 на передмістя Золочева до жителя краєця Павла Купчика при вул. Нестора 10, де застали його та жінку. Поліційні агенти заявили, що переведуть ревізію. Агент Бернат залишився в кімнаті разом з П. Купчиком, а Ян Бісник поїхав на стрих. На нього поспішали стріли зі стриху і Бісник галко ранений упав на двері кімнати, в якій був другий поліційний агент. Це використав напасник, зіскочив зі стриху до снієї і почав утікати у напрямі заманичного шляху. За ним почали стріляти оба поліційні агенти. По кількох хвилинах Ян Бісник помер. За утікачем побіг вже лише Бернат разом з прохожим, якого вбитий зранив в обидві руки та черево і сам вистиг втекти. За ним уладила поліція облогу під проводом ком. Даньчука га аспіранта Чайковського й арештувала кілька осіб. Їх переслухав слідчий суддя Понуркевич у присутності прок. Бартля. Прізвища арештованих та інші подробиці слідства тримають в таємні.

ВЕСНЯНИ

убрання і плащі

порукає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

— Перед сензаційним процесом у Варшаві. В четвер 21. ц. м. починається у Варшаві перед окружним судом новий процес за зловживання на шкоду державного скарбу. На лаві підсудних засяде б. директор податкового департаменту міністерства скарбу П. Міхальський, б. посол Ізівковський, б. начальник скарбового уряду у Білостоці Несюпендзький та промисловці Камфман і Мязга. Прокуратор притягнута Міхальського і Несюпендзького за зловживання аладою, Ізівковського за присвоєння 23.000 зол. обох промисловців за співучасть в цих зловживаннях. Акт обвинувачення обіймає понад 180 сторінок машинного письма. На розправі будуть зізнавати б. міністри і багато посолів.

— Два вбивства на любовному тлі. В ресторані „Адамського“ в Познані 24-літній фармацевт Ераїн Грабовський застрелив другого дня ватинського Великодня свою приятельку танцюристку Броніславу Айхель, опісля сам відібрав собі життя. Причиною вбивства нещаслива любов. Того самого дня в локалі Тшаски в Зікопанім б. урядовень суспільної безпеки Ю. Козловський важко ранив свою жінку і сам намагався скінчити самогубством. Козловський стріляв до своєї жінки тому, що вона ввесь час весело забавлялася з чотирьохма мужчинами до 2-ої год. вночі й опісля хотіла вийти з одним із них з локалю. У важкому стані відвезли обох до шпиталю.

— Банкир пачкував девізи і обкрадав військ. В Бєлгороді поліція арештувала купця і банкира Любу Любачевича, одного з найбагатших фінансистів. Любачевича арештувала поліція тому, що в його багажах знайшла митна сторожа примитий ревізій підчас повороту за кордону підсудний документи. Любачевича підозрюють у перепачкуванні девізів та зловживаннях при

— Снігові в Югославії. В полудневій Югославії падає від 5-ох днів сніг. На відтинку вузької залізничної Скопје-Оріг застряг поїзд у снігових засипках і подорожні мусили цілу ніч пересидіти в поїзді. Більшість доріг нездатна до комунікації, бо в багатьох місцях сніг лежить на кілька метрів високо.

— Новий гачок Сталіна на найнаших. „Комсомольская Правда“ помістила сензаційне висно-

Накладуymo спілпрац
С. Г. в Товариш відбулося 12-го жовт.

Агрономічної Колегії. Агрономічна Колегія складається з представників філій С. Р. та тих установ, що зацікавлені в агрономічній праці, як напр. Районні Молодіжні Кооперативи для загального азучування і збиту. Мета Колегії: налагоджувати та улагоджувати співпрацю між агрономічними товариствами в господарській діяльності. На останньому засіданні не було представників усіх зацікавлених установ. А ще, бо у господарській діяльності так багато праці, що навіть там, де здавалося, що все владно налагоджено, таки треба охотитися та спільно ввадитися, як на майбутнє працю поліпшити, виправити та поглибити.

Не було кому слухати вилладу. Здавалося, що вже виступили товариства „Українська Бесіда“ заочаткували працю серед місцевої інтелігенції. У тієї пілі на донь 12-го квітня п. р. заповніла реферат п. а. „Оскар і Віллісман“ (Два тини релігії). Тема не тільки цікава, але навіть дуже актуальна, особливо теоретично, коли треба активізувати нашу провідну верству. Та, на жаль, прийшло так мало цікавих, що реферат не відбувся. Думаю, що не тільки випадок, а якого не можна робити ніяких аномалій. Провід „Української Бесіди“ повинен далі вести свою працю не оглядаючись на деякі невіддані та перешкоди, а наша інтелігенція повинна не тільки ухвалити, але і зніжками підтримувати працю Товариства.

Спорт.

ПОГОНЬ — БУДАФОН 1:1 (1:0).

Гра почалася на низькому рівні в деяких моментах навіть брутально. Будафон грав у першій половині рішуче слабше, як минулого дня. У другій половині зм'якшалося, але все таки таких гарних акцій, як на жетці України — Будафон, ми не бачили. Погонь переважала ще в першій половині доволі складні акції, у другій половині обмежувалася виключно до дефанси. Погонь стріляла воротами з карного, зиріючи Будафон у другій половині по гарній акції нападу зі стрілу свого крайника. Останніх 15 хв. грали майже в дотак, бо суддя виключив їх правого крайника за фальш гри. Все таки Будафон далі переважав і в передостанній хвилині милошо не осягнув перемоги, коли правий лунчик оперував м'яч головою у ріг воріт, одягав Альбанський оборонця.

Суддя: о. Альбанський. Голки: Виділі к. 2,500.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ДРОГОВИЧ. Юнак — Корона 6:3 (2:1). Ворота для Драва здобули Здобилин, Шіктер і Шевчик по 2. Для Корони Глухий І (2) і Глухий П. з ального. Суддя: Кулар.

Львів. Чорні — Гасмонія 3:1 (3:0). Гра на доволі добром рівні і взагалі рівноцінна. Чорні краще використовували перевагу. Ворота для Чорних здобули: Немон і Журковський, для Гасмонії П'яус. Суддя: Грохот і Перемисль.

По цих двох матчах Чорні закріпили свою позицію лідера, здобувши 24 пункти. Позатим ам'їни зайшли тільки в дошні таблиці, де Юнак пошинув загрозливе переставлення і висунувся на 11 місце. На 13. місці опинився Корона.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА А-КЛАСА.

ТЕРНОПІЛЬ. Егуда — Поділля 3:0 (3:0). Цей матч відбувся в 55 хв. гри, тому що публіка адрелася на гру і стисла метушню та білку. Цілу авантюру проини слабий суддя п. Оберферот, який виходив у дошну і грігали і дозволив на гошу гру. Халева вчилась від того, коли суддя за якусь провину воротаря позитнував карний мет. Лад завела на гринці шоло поліції. Маммо новий доклад, до яких жалюгідних осіб на вилчонних може довести слабий суддя. Цілою стрілою вилчється підкорута, яка мусить об'єктивно вирішити, хто завинив і хто окричив талану.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

БОРИСЛАВ. Сні — Стшелец 3:3 (2:1). Сні грав дружно для латинського Велишодни з лідером дрогобицької групи А-Класи, бориславським Стшелецом, а який вилчонно стріляв у грат за ахід до О. Л. Сні мав вилчати в грі і в дошних хвилиних осягав сильну перевагу, осягав його напад застретив овою лавою стрілою вилчонно. Ворота для Снігу здобув у 25 хв. Мелішчак та в 30 і 25 хв. другої половини Партика. Гра Снігу у Бориславі подобалася. Суддя п. Бадзаровський не проини одини прихильно здобути Снігом воріт.

Пролом — Станиславів 5:2 (3:2). Пролом, використовуючи альний речиниць, розіграв товариські змагання з Станиславівом, що минулої неділі перемогла Групу 2:1. Хоч Пролом виступив у розарвовому ампі, пореіг доволі легко. Ворота для Пролому здобули: Бубиш (4) і Палінів.

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ.

Львів. Україна — Стшелец 2:2. Юніори України грали д. добре і переважали весь час. У другій половині гра вилчонувала просто враження тренінгу на во- вилчонних позиці. Відзначався на обороні Сидор і в паві Коа.

ГАРНИЙ СТАРТ ЮНІОРІВ ПРОЛОМУ.

Пролом — Манабі 4:0 (3:0). В неділю 17. п. м. відбулося змагання за мистецтво юніорів отаинел. округи, в яких наша дружина мала весь час таку гниту перевагу, що наш воротар не мав бувально за весь час гри відпустити стрілу. Ворота здобули: Зубаль, Пилипів, Славський і Максимів.

ЗАКОРДОННІ ДРУЖИНИ В ПОЛЬЩІ.

КРАКІВ. Краковія — Кішпешт 2:2 (2:0). Краковія не вилчонувала томиа другої половини. — Кішпешт — Висла 3:1 (0:1). Заслужена перемога гостей.

ПОЗНАНЬ. Варта — Фебус 3:2 (3:2). Метч був цікавий тільки в першій половині. Варта — Фебус 2:1 (0:1). Цей метч відбувся другого дня.

ЛОДЗЬ. ЛКС — Немагеті 2:2 (1:1).

ВАРШАВА. Немагеті — Польонія 2:0 (0:0).

КАТОВИЦІ. Штуттарт — АКС 0:0; Рух — Штутгарт 1:0 (0:0).

ЮВІЛЕЙНИЙ ТУРНІР ГУНГАРІІ.

Будапештська Гунгарія уладив у двох днях латинських Велишодни Овіт ювілейний турнір з нагоди 50-ліття ової футбольної діяльності. У тому турнірі крім ювілейки брали ще участь: Уйпешт (Будапешт), Славія (Прага) і Београдський СК. Вилчонно цього турніру були такі: Уйпешт — Београдський 3:2 (2:2). Уйпешт виграв по вилчонних трудах із повосочетним мистцем Югославії. — Славія — Гунгарія 3:1 (2:0). Славія здобула собі припання публіки гарною приємною грою. Найгарним пролем та любимцем публіки був Пилишча. — Славія — Уйпешт 2:2. Цим ремієм заповнили собі Славія перше місце в турнірі. Београдський — Гунгарія 2:2. Ювілейка зайняла таким чином останнє місце.

МЕТЧІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Спарта — Теніо Борусія (Берлін) 8:0 (6:0). Несподівано катастрофальна програва відомої берлінської дружини у Празі. — Кладно — Будаї 2:1 (1:1). — Братислава — Електромон 2:1. Жідеціне грали в Югославії і антралі з Грешіванським 2:0 та програли з репрезентцією Загребу 2:5. Вильйська дружина АЦ Вершот з Антверпену грали зі Спартою ще в п'ятницю і програли 2:4 та з Парсубіамі 2:6.

ІНАВГУРАЦІЯ СЕЗОНУ НАКОЛЕСНИКІВ УКРАЇНИ.

В неділю 17. п. м. відбувся внутрішньо-клубовий наволошницький біг С. Т. Україна на зимовий шосі на 50 і 30 км., який закінчився позачайним спортивним успіхом. Всі змагання, за винятком Бушпа, що відступив з причини важкого занепокоєння, скінчили біг і вилчонно прегарну форму. Ця знаменита форма додала в вилчонних випадках до осягнення таких часів, що їх віддалена не вилчонували в вилчонних випадках вилчонно округи.

Біг 30 км.: Стартувало 9 змагунів. Перший прийшов Лата в часі 44:39 хв., 2) Левкович І. 45:2, 3) Борський 45:37, 4) Колтунський 45:53, 5) Палчак 46:37, 6) Я. сімський 46:45, 7) Ганиш 47:00, 8) Должанський 57:00, 9) Калагурка 58:00.

Біг 50 км.: Стартувало 7 змагунів. Перший прийшов Степанчик 1:29:39 год., 2) Колтунський 1:29:48, 3) Бабій 1:29:47, 4) Івасів 1:37:54, 5) При 1:40:30, 6) Цимбала 1:53:00. Бушпак відступив, Пересічна швидкість 30—35 км. на годину.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Речинці мистецьких змагань здолбунівського Гаргу і рівенської Горині. 22. 5. Гарт (Здобилин) — Горинь (Ріно); 26. 5. Горинь — Цегошля (Здобилин); 29. 5. Цегошля — Гарт; 5. 6. Горинь — Гарт; 12. 6. Гарт — Цегошля; 16. 6. Цегошля — Горинь.

Погребані надії Русі. Ужгородська Русь програва свій черговий метч за мистецтво диваї з ВФТЦ у Берегові. Цифрового вилчонно не можемо осягати, тому що чеський А-БЕТ, який по вістку приносить, не подає його мабуть через недосвід Русь грали в сильно ослабленій складі, бо по метчу з УАЦ-ом килчонно гралі мусить лікуватися. Одночасно вилчонно су- перник Русі КАЦ — Кошпів виграв з Новою Веселою п гринці 2:1. КАЦ отримав теж і другого гринного суперника ЧСК Кошпів, який несподівано програє у Мучаві 1:2. Таким чином КАЦ є вже першим першом своєї диваї. Далі ужгородська дружина УАЦ і ЧСК поділялися пунктами, осягавши вилчонно 3:3. Оскільки пої вилчонно не має ніякого значіння на уклад та- белі.

Шмелінг знікатував Дудаса, В Газебургу відбувся боксерський метч між Шмелінгом та америкацем Дудасом. Шмелінг переміг у 3. раунді технічним к.о.

Справлення помилки. У втораїм вилчонно з футболного метчу України — Будафон закралася друкарська помилка, а саме у першій шпальті 13 і 14 рядок згорі замість „у вилчонних моментах“, має бути: „у вилчонних метчів“ та у другій шпальті зліпомонені (27. рядок зліпомонені) замість: „У другій половині Окошчів“ має бути: „У другій хвилині Окошчів“.

Через „Просвіту“ — до Воскресення! Ста- ваймо під прапор „Просвіти“! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроші!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Рік II. Ч. 9 (13). Березень, 1938. Стрий. Змист: Д.р. Зинків Лиско: Іван Лаврівський, — Ферруччо Бузоні: Спроба нової естетичної музики. — Остап Олек: Наша музична організація. — Хроніка й рецензії. — Музичні події у світі. — Вільяма. — Пресовий фонд „У. М.“

РІДНА МОВА. Науково-популярний місячник при- свячений вивченню української мови. Рік VI. Ч. 4 (94). Київ, 1938. Варшавою. Змист: І. Огінько: Стилістично-синтаксичні парени. — М.р. В. Барагура: Шлях, обсяг та метода вивчення граматики в школі. — Ів. Огінько: Складові недомогання західно-українських письменників. — Проф. П. Криновська: Надгута мови. — Леся Українка: Чотири поеми. — М.р. Ів. Короничеві: Мовознавство у виданні „Литературна Енциклопедія“. — Ів. Огінько: У рідній справі. — М. Коласрубін: Рідної мови треба завжди вивчатися. — Ів. Огінько: Складня української мови. — Вагатовська конфіскація. — Розбудовуємо „Рідну Мову“. — Відповідь на за- питання наших читачів. — Деякі прихильники рідної мови. — Від Адміністрації.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА. Економічно-су- спільний місячник. Річник XI. Ч. 4. Київ, 1938. Львів. Змист: На окремі дні (Актуальні замітки). — В. Івасин: Розвиток цукрової промисловості України і П. Кавказу до перших років по революції. — Я. Орі- шук: Ринки збуту для сучасних грибів. — І. Федас: Кооператив в домашній промиселі. — І. Домбровський: По селах. — Серед книг. — Господарська хроніка.

НИВА. Церковно-суспільний часопис. Рік XXXIII. Ч. 3. Березень, 1938. Львів. Змист: Радикалі: Наша від- повідь. — о. Володимир Лиско: Пастерська власть і ви- моги вилчонного часу. — Х. Войцеховський: Подро- трактатур. — о. Теодор Цегельський: Важкий асід осягнення. — о. В. Л.: В пам'яті першого українського католицького єпископа у Зл. Дорках. — о. В. Садко- ський: Йорданське водосвяття у Львові 1938 р. — До- мет: Церковно-богослужбовий обряд святий Пам'яті. — 6. л.: Надіслані журнали з часописів за 1937 р. — Ка- талітична сторінка. — Померлих віда. — Всіччя.

Плащі, тренчі

Львівні сорочки.
Охоронні плащі:
Львівські і бюрові.
Робітничі одяги.
Таборова вилчонна і т. д.
визконус на замовлення дешево швидко і солідно
ШВЕДЬКА КООП. „ПЛАСТ“
Львів, ГОРОДЕЦЬКА 55, РУСЬКА 1

Театри.

Великий Театр:

Середа 20. 4. год. 7.30 „Рос-Марі“.
Четвер 21. 4. год. 7.30 „Рос-Марі“.

Театр Рівнодержностей:

Середа 20. 4. год. 7.30 „Подружжя, а- ких мало“.
Четвер 21. 4. год. 7.30 „Подружжя, а- ких мало“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобіла- вича.

СТАНІСЛАВІВ:

20. 4. Лявон Поня.
21. 4. Невольник.
22. 4. Орфей у пеклі.
23. 4. Станиславів іде театр до Тисме- шині.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ЯГОЛЬНИЦЯ.

20. IV. Шалений муж.

КІНА.

АТЛАНТИК: „Формидасерка“.
ВАЛТИК: „Недальчик“.
ВАНДА: „Ти що в Гострий свитиш Брамі“.
ГРЯЖИНА: „Царський куряр“.
ВЕРОНА: „Верес“ на осі, Роденка- чини.
КАСІНО: „Памі Вадислава“ (Грета Гарбо).
КОПЕРНИК: „Інституція“ (Д. Даріо).
МАРУСЕНЬКА: „Личильно“ в Шарлі Темплі в колорозна гротеска.
МЕТРО: „Лича з Париза“.
МІРАЖ: „Личильно“.
МУЗА: „Життя вулиці“ в Личильно Рай- вер.

ПАЛІЯС: „Гуарські мановри“.
ПАКС: „Личильно“ (Памілі Даріо) та колорозна дошток.

РАЙ: „Вилчар“.

РІЛІТТО: „Історія одної ночі“.

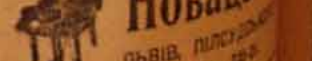
РОКСІ: „Титла Карла“.

СВІТ: „Личильно в Новолітос“.

СТИЛЕВ: „Роберт і Вертрам“ або „Личильно“.

ТОН: „Личильно отену“.
УТІХА: „Вилчильно“ і реліа.

ХІМІРА: „Вилчильно“.

Ревелційний під оглядом доброти пудер Я. Я. Б. ШАХА надалі цері ідеальний матовий, свіжий і молодечий вигляд.

ФОТОПЛЯСТИКОН:
(пл. Марійська 8).
„Адриатик (Дальматія)“.

ФОТОПЛЯСТИКОН „Святоїда“ (Пасані
і лавмана ч. 7):
„Греція. — Мала Азія“.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 20. квітня 1938.

3.15—5.00 Ранішня аудіція; 11.15 Для
літ: „Чорний півець“, Музика з пл.;
11.40 Музика з пл.; 12.03 Подушкова ауд.
13.45 Інформаційна газетна в українській
мові; 13.55 Концерт балетів; 14.55 Бірка;
15.00 „Два свячені даші та слогоди“;
Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з мі-
ста та провінції; 15.45 Хвилина питань;
16.00 Відома гоголівська; 16.15 Салон. орк.;
16.30 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00
Відома служба як факт; 17.15 Камер. му-
зика; 17.30 Пригодування шк. молоді до
зброї краї в Італії; 18.00 18.30 Спорт;
18.10 Гутірка для села; 18.20 Із легенд
давнього Єгипту, а муз.; Концерт сміх.
квартету; 18.35 Програма на завтра; 19.00
Решітання пром.; 19.20 Пісні у виш. Гу-
бертові мейсюр. у супр. форт.; 19.35
Про перозаванні вітні; 20.00 Розр. кон-
церт салону трі. спів, кларнет; у пере-
рві в год. 20.20 Кутка гутірки; 20.45 Веч.
даник; 21.00 Шопенівський концерт;
21.45 Непрозмішана краса пісень; 22.00
Бонжур хор; 22.35 Легка музика з пл.
22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танк. му-
зика з пл.

Четвер, 21. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня аудіція; 11.15 Поль-
да у Шопенівській польонезах, муз. поре-
ки для весільних свід.; 11.40 Фальтов;
Фрагменти з оп. „Марія“, пл.; 12.06 По-
душкова аудіція; 13.45 Комуніст Хлод.
Пазети; 13.50 Страністський „Оснато ве-
сн“, пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55
Бірка; 15.00 Фрагм. із поезії І. Лима
„Коронар у Галіції“; Музика з пл.;
15.25 Біжучі вістки з міста та провінції;
15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. гу-
тірка з молоді; 16.15 Концерт одероної
музика; 16.30 19.50 Актуальна гутірка;
17.00 У ботанічній роблі; 17.15 Дуєта
на алат і бес у супр. форт.; 17.30 Спор-
товий поразки; 18.10 Що це таке еп-
зетель гіросліди, оповідання для дітей;
18.20 Форт. твори сучасних львівських
композиторів; 18.35 Для сільської моло-
ді; 18.40 Листи та програми; 18.50 Спор-
тові вістки; 18.55 Програма на завтра;
19.00 Театр Улан; „Іфігонія“ Барініні;
20.00 Розр. концерт, орк., дуєти, для
форт.; у перерві в год. 20.45 Веч. даник;
21.45 Літер. нарис: З мого віршату;
22.00 Творчість К. Шимановського;
форт. мш. хор; 22.50 Ост. вістки; 23.15—
24.00 Танк. музика з пл.

П'ятниця, 22. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня аудіція; 11.15 Для
літ: „Легенда про короля“, 11.40 Спів-
ач Шалашин, пл.; 12.08 Подушкова ауд.
13.45 Сучасний гутірка. 13.50 Мосарт
і Шуман із пл.; 14.05 „Страстні псал-
ми“ у виконанні хору Успенської цер-
кви у Львові під дир. проф. Р. Прокоп-
овича; концерт попередити гутірка ред.
Лавітського, 14.55 Бірка; 15.00 „Ко-
ронар у Галіції“; Музика з пл.; 15.20
Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30
Господарські вістки; 15.45 Оповідання
для дітей; 16.00 Гутірка з хором; 16.15
Концерт дуєти орк.; 16.30 Актуальна
гутірка; 17.00 Серед найважливіших гро-
мадян, 17.15 Форт. 17.30 Огляд аудіції;
18.10 Турнірний інформатор; 18.15
Розр. музика з пл.; 18.35 Великодні мі-
стері; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на
завтра; 19.00 Театр Улан; „Комедія ко-
зача та чортів“, 19.30 Мелоді-
чний дуєт у супр. форт.; 19.50 Муз.
з пл.; 20.15 Веч. даник; 20.30 Європей-
ський концерт із Осло (Норвегія);
орк., хор, скрипка; 21.30 Розр. концерт
салон. музика, сопра, реококр;
спирит, форт.; 22.50 Останні вістки;
23.00 23.30 Танк. музика з пл.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександр Костин.

Найновіші весняні зразки

білля, рукавичок, шалів, краваток, панчів, хустининок
поясів і т. п., найдешевше дістанете в кооп.:

„БАЗАР“, Львів, Руська 3.

П. Т. членів кооперативи просимо підняти ТОВАРОВІ
ЗВРОТИ за 1937 р. 1-3

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 20. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт; 20.00 Орк.
концерт; ВІЛГОРОД 20.00 Спів, 20.30
Гуєт; 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ
12.15 17.25 18.30 21.00 Циг. музика; 18.45
Орк. концерт; 19.30 20.00 21.00 22.00 Опе-
ра; ВІДЕНЬ 12.00 Концерт тирольської
капелі; 13.00 Молодь грає і співає; 22.30
Розр. концерт; ДАВІШЛІНДЗЕНДЕР
18.15 Квартет г-дур Людвіга; 19.10 Пісні
в марші; 21.30 Концерт хуєтвіа; 22.30
Симфонія ес-дур Баха; КОШНИЦІ 14.00
18.45 Вістки; МІЛІНО 17.15 Форт.; 19.40
Розр. музика; 21.00 Опера; 22.00 Орк.
ресіталь; 22.45 Танк. музика; ПРАГА
13.15 Другий концерт; 20.55 21.00 Вагнеро-
ві твори; РАДІО ПАРИ 18.00 Форт.; 19.00
Пісні; 19.15 Сольо на мандоліні; 20.30
Клавесин; 21.00 22.00 „Клуб оптиміста“;
розр. вечір; РАДІО РОМАНІЯ 19.00 20.00
21.00 22.00 „Парсифаль“ оп. Вагнера; РІМ
17.15 Скрипка; 19.40 Розр. музика; 21.00
22.00 23.00 „Бравава жінка“ оп. Р.
Штрауса; СОФІЯ 18.30 Рел. музика; 19.30
Камер. музика.

Четвер, 21. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Розр. музика; 20.00 21.00
Весільний вечір; ВІЛГОРОД 20.00 Концерт
хору; БРЮСЛЬ ФІЯМ 20.00 21.00
22.00 „Золото Рену“ оп. Вагнера; БРЮ-
СЛЬ ФР. 22.10 Концерт сучасної музи-
ки; БУДАПЕШТ 12.05 Веч. концерт;
17.30 18.00 Концерт оп. музики; 19.00 Ма-
дьярська музика; 21.15 Форт. ресіталь
Дювані; ВІДЕНЬ 20.00 21.00 Веч. муз.
вечір; ВЕКА АНФІЯ 20.30 21.00 22.00
„Фра Діавольо“ оп. Обера; ДАВІШ-
ЛІНДЗЕНДЕР 15.15 Веч. мелодія, хор,
еса; КОШНИЦІ 13.30 Гогол, огляд; 14.00
18.45 Вістки; 18.00 Д-р В. Бірка „Забоб-
они або народні повір“, концерт, за-
корд огляд; МІЛІНО 17.15 Веч. концерт;
20.30 Розр. музика; 21.00 22.00 23.00 „Дон
Карлос“ оп. Верді; ПРАГА 15.15 Кон-
церт а-моль Двоєла на скар. і орк.; 19.20
20.00 Легка музика; 22.40 Югосл. пісні;
РАДІО ПАРИ 18.00 Театр Улан; 19.00 Пі-
сні; 20.15 Форт.; 20.30 21.00 22.00 23.00
Опера; РІМ 17.15 Форт.; 17.50 Оповідан-
ня; 21.00 22.00 „Терра воєра“ ком. Ро-
сато; СОФІЯ 17.30 Рел. музика; 18.30 Во-
гослуження; ШТРАСБУРГ 20.30 21.00
22.00 „Діаконар із Нотр Дам“ оп. Массе-
нети.

П'ятниця, 22. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Концерт солістів; 19.10
Розр. музика; 20.00 Симф. концерт;
ВІЛГОРОД 20.00 Церк. піснь хор. БУ-
ДАПЕШТ 12.05 Веч. концерт; 17.00
музика; 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера;
ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика; 19.10 Камер.
музика; 19.35 20.00 21.00 Симф. концерт;
ДАВІШЛІНДЗЕНДЕР 15.15 Діточі
пісні; 21.15 Форт. спів; 22.30 Даник
камер. музика; КОШНИЦІ 14.00 18.45
Вістки; 18.00 Перелача із Пратени; Ел.
Гойдін; „Голгота“; Пісні вел. посту та
страсті; співає хор греко-католик, бого-
служення у Празі; МІЛІНО 17.15 Танк.
музика; 21.00 Симф. концерт; 22.15 Розр.
музика; ПРАГА 14.00 класичні твори
та пісні; 15.15 16.10 Орк. концерт; 16.35
Квартет г-дур Равелі; 18.25 Форт.; 19.10
Салон. музика; 20.00 Нар. пісні та ді-
точий хор і орк.; РАДІО ПАРИ 18.00,
20.15 Пісні; 18.15 Форт.; 19.00 Скрипка;
20.30 21.00 22.00 Театр Улан; „Троє в
я“ комедія Амелі; Рім 16.00 Концерт
малого хору; 19.30 Розр. музика; 22.00
Веч. концерт.

Радіокутик.

БУДУЧИНА АВСТРИЙСЬКОЇ РАДІО-
ФОНІ.

Політичний факт прилучення Австрії
до Німеччини, має велике значення для
радіофонії Австрії, від оглядом програ-
ми, як і господарства. З почину мін.
Гебблса призначено 20.000 нових при-
мачів для розповсюду між бідними австр.
проміжними та заслуженими бор-
цями народнього соціалізму в Австрії.
Завдяки тим 20.000 примачам під Ав-
стрію матиме змогу в найбільших тих-
нах брати участь у світових аудіційх
німеческого радіо. Австрійці ці мають на
меті змилити в широкій мережі ав-
стрійського населення почуття необхід-
ності слухати радіо.

Новий хотять перенести на австрій-
ський пункт всі збудовані свого радіотех-
нічного промислу, зокрема мегафонні
прилади, які дають змогу сильним пере-
жити всі великі народні події. На думку

німців, передбачуваний скорий розви-
ток австрійської радіофонії дуже кори-
сно відібрати на австрійському про-
мислі.

БЕЗПЛАТНА НАПРАВА РАДІОВОГО ПРИЙМАЧА.

Коли австрійський радіослухач має
клопоти зі своїм приймачем, тоді оголо-
шує це на письмі, у неофранкований ко-
пєрті. Таке оголошення надіслане до
Місцевой управи пошти, вказав до скринь-
ки. На 3-й — 4-й день після того зго-
лошується до помішканні радіотехнік.
Провіряє апарат та причини закоротів в
сусідстві. Радіотехнік не тільки ствер-
джує та намагається усунути причини
закоротів, але також направляє примача
та дає його власні вказівки, коли
необхідно заміняти якийсь змінні. Така
послуга радіотехніки зовсім безплатна, а
виконує її тепер в Австрії 300 інженерів.

ЦІНИ „МЯСЛОСОЮЗУ“

Львів, 19. квітня 1938.

1 кг. масла десерт. бланк. без оп. 3.55 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в ошак. 3.60 зол.
молоко 18—19 сот.
(в ошак. 3.00 зол.)

Тенденція на масло знизкова, на мо-
локо ж якийсь зростає.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень у Страстній
тижні і на празник Христового Воскре-
сення в церкві Успення Пр. Д. Марії —
У страстній четвер д. 21. квітня п. р.
в год. 9. Служба Божа Василія В. В год.
6 вечір Страсті Г. н. І. Христа. У вели-
ку п'ятницю д. 22. квітня п. р. в год. 9.
Царські Часи. В год. 10.30 Вечірня, об-
хід і винос Плачаниці. В год. 5.30 Над-
гробна Утрени. Підчас неї хор Успен-
ської Церкви під орудою проф. Проко-
повича відспівує псалми. В суботу д.
23. квітня п. р. в год. 9. зранку Служба
Божа Василія В. з Вечірнею. Дня 24.
квітня в день світлого Празника Хри-
стового Воскресення в год. 4. зранку Над-
гробна. Описля Воскресення Утрени. Чи-
тані Служби Божа в год. 6, 7, 8, 9 і 12. В
год. 10. Архисерейська Служба Божа,
яку відслужить Кир Іван. В год. 5. по-
пол. Вечірня. В дні 25. квітня п. р. Служ-
ба Божа півні в год. 6, 7, 8, 9 і 12. Служ-
ба Божа в год. 9.30 трансмі-
тована через Радіо. В дні 26. квітня п.
р. порядок Богослужень як д. 25. квітня
з тим, що Сл. Божа співає північесь в
год. 10. рано.

Люблин, Церква св. Йосафата, вул. Зе-
лена. Порядок греко-католик. Великодних
Богослужень. Вел. Субота 23. квітня в 8
год. вел. Воскресення Утрени. — Неділя
Воскресення Хр. і Світлий Понеділок —
24. і 25. квітня співає Служба Божа в
год. 11.48. — Світлий Вівторок 26. квітня
Служба Божа в год. 10.48.

КУПНО - ПРОДАЖ

МОТИЧКИ, лазурки, сохатори, всім го-
родичке приладах поручає РЕНТШІНЕР,
Jerónia 37. 782 3-4

ГОДИННИКИ, біжуєтєро, отолове сріб-
ло, платєри, кристали, найдешевше ку-
пите. Панцер, Ринок 23. 9-10

ХРИСТІАНСЬКИЙ Торговельний Дім
„Рибні“. Соборного 14, тел. 111-12 пору-
чає морозені лососі, талосі саванні і оу-
джені риби та оселеді. 843 1-2

ПІЯНІНО майже нове 7¼ і фортепіано
короткий продаж І. Райковський, Фра-
нтіа 10. 840 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ВІД 15. ТРАВНЯ шукаю праці, можу
проводити довші господарю — ви-
сти три на фортепіано — оврахувати пер-
шні — догадати хорих — вести освітлю
пралю жинко. Зголосення з умовою про-
ці і винагородою прошу надіслати до
„Діла“ — Подольська. 889 1-2

РІЖНІ

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ІРЕ-
ЦІЗІЯ“, тепер Шайноха 1. 674

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гузі, не-
рези, ширкові, проти усунування мати та
гарантією виконує відома УКР. ОРТОПЕ-
ДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УТРИНА,
Львів, вул. Вірменська ч. 15. 204 4-8-9

„УНІВЕРСУМ“ комісера враншда, Па-
сак Міколіна, приймає в ком. і одяг
мужеську, жіночу гардеробу, ласк. та-
рі і т. п. 780 1-4

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — на-
саю на наймознішій бальній матеріал.
Телефон 270.25. 88 1-4

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тришка одушків в 1-й
сиченою гарантією. Салон чистий і
Синотуська 8, віді черв. брану. 81 1-4

ОГО ОШЕННЯ.

МИСТЕЦЬКІ ВЕЛИКОДНІ ЛІС-
ТІВКИ, ОРИГІНАЛЬНІ КОСМА-
НІ ПИСАНКИ, ГУЦУЛЬСЬКІ
ЛЕМКІВСЬКІ РІЗЬБИ
поручає у великому виборі і
дешевих цінах

Союзний Базар
ЛВІВ, РУСЬКА 28

Меблеві покриття хідники, диван-
капи і намітки, в найбільшій виборі

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР

Львів, Лєгїонів 29, в подію, тел. 286-3

Б Р И Т В І

найліпші, гарантовані, світлих
марок продає по найменшій ціні
оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛВІВ Кооперника ч. 18
Синотуська ч. 7
Галицька 16

Жіночі сукні, шляфрок, дати
і студентські убрання і плащі

ЛВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА 4

3-4

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське кон. підприємство
перевозок

Львів, Ринок 4, тел. 372-4

виконує всім поручення до ви-
місцевостей в краю — диван, ви-
і солідо. Спеціальні авт. для пере-
возу меблів, з відшкодуванням
всюю обслугою — дають
806 найкращої лєстєи.

Ідеальні, світлих
білети, салони
он, талчани, матраци і диванні
Віденська вирібна сталевих-позити

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Синотуська 41.

498

фортепіано, піаніно

першорядних австр.
і чехосл.
Догідні експертні
Новачький

Львів, Пилсудського

Тел. 255-3

З друкарні Вид. Спілки „Діло“